

PRVI MAJ

Pisati uvodnike vsako leto za prvi maj vsekakor ni najlažje opravilo, zlasti če se pisec želi izogniti ponavljanju priložnostnih fraz, označevanju že zdavnaj znanih zgodovinskih dejstev, čemu je prav prvi maj delavski praznik in podobno. Zato bi morda veljalo prav ob tej priložnosti zapisati nekaj sedanjih, vročih misli našega sedanjega, majskega trenutka.

Imeli smo pred kratkim kongres slovenskih komunistov, pripravljamo se na kongres Zveze komunistov Jugoslavije, izvolili smo nove delegatske skupščine drugega sklica, v tozidih, OZD in SOZD sprejemamo vrsto samoupravnih sporazumov, od sporazuma o razumov, od sporazuma o delitvi in razporejanju osebnih dohodkov pa tja do sporazumov o ljudski obrambi in samozasčitvi. Prizadevamo si na vseh ravneh čim bolj in popolneje informirati delavce prav o vsem, da bi bili tako vsi naši samoupravni sporazumi sprejeti zares demokratično, osveščeno in s čim globljim poznavanjem stvari. Sicer se dogaja, da ponekod sprejemanje teh sporazumov ne uspe, kar pa ni nikakršen poraz ali slabost, temveč nasprotno, pošteno opozorilo, da nismo storili vsega, da bi delavca in neposrednega proizvajalca zares seznanili prav z vsem, kar mu je potrebno pri odločanju in sprejemanju odločitev.

Nova ustava in zakon o združenem delu predstavljata nedvomno ogromen korak naprej v preobrazbi naše družbe in naših družbenih odnosov. Nudita najširše možnosti in rešitve za uresničevanje našega načela, po katerem bo delavec zares odločal o vsem in razpolagal z vsem. To pa pomeni tisto vizijo osvoboditve dela in človeka, ko postaja človekovo delo zares njegova lastna uresničitev in potrditev.

Tudi samoupravljanje kot najvišji izraz demokratičnosti in našega socialističnega sistema teži k temu, da bomo s prizadevanji in hotenjem preobrazili to našo družbo v družbo svobodnih ljudi in ustvarjalcev, kar se, kot vidimo danes, kaže kot edina alternativa v splošnem razvoju našega planeta, ki kaže na vseh vzporednikih in pol-dnevnikih težnjo k bistvenim, revolucionarnim spremembam obstoječega družbenega sistema, pa naj gre za visoko razviti kapitalizem, togi in centralizirani socialistični administrativni socializem ali pa neokolonializem, ki ima še vedno pod svojim okriljem marsikatero državo v razvoju ali deželo tretjega sveta.

Ko ob teh razmišljanjih čestitamo vsem delavcem Iskre najiskrenejše za naš praznik, za prvi maj, želimo, da bi se tudi med nami čim bolj razvijali in utrjevali socialistični samoupravni odnosi in da bi lahko zares nenehno ugotavljali, da so delavci Iskre vzeli upravljanje in vodenje v svoje roke in da kot samoupravljalci suvereno upravljajo in vodijo svoje tozid, OZD in SOZD.

Dušan Željeznov

PRVO ZASEDANJE DS SOZD ISKRA

V sejni dvorani avle naše stolpnice je bilo 20. aprila prvo zasedanje novega delavskega sveta SOZD Iskra, čigar delegati so bili izvoljeni na nedavnih volitvah v naših organizacijah združenega dela. Po volilnih enotah je bilo v novi delavski svet SOZD Iskra izvoljenih 51 delegatov, 22 delegatov pa v Odbor za samoupravni nadzor SOZD, vseh 73 delegatov za mandatno dobo 2 let.

Prvo zasedanje DS je sklical, začel in vodil do izvolitve njegovega predsednika in namestnika dosedanjega predsednika skupščine SOZD Vladimir Klavs. V dveh in pol urah so delegati obdelali vseh 12 točk dnevnega reda s tem, da so najprej opravili formalnosti zasedanja in s poročilom verifikacijske komisije ugotovili prisotnost izvoljenih delegatov. Delegati so se tudi izrekli za način javnega glasovanja za vse izvolitve in imenovanja na tem zasedanju.

Predlog sindikata SOZD za predsednika in namestnika novega delavskega sveta SOZD je podal predsednik Jože Čebela, delegati pa so nato soglasno za predsednika Delavskega sveta SOZD Iskra izvolili Otmarja Zorna iz IEZE in za njegovega namestnika Viktorja Bezeka iz Avtomatike. Prav tako je bil za sekretarja DS SOZD Iskra imenovan Bogo Mohor.

Vodstvo prvega zasedanja je nato prevzel novoizvoljeni predsednik Otmar Zorn in se v kratkem nagovoru zahvalil za izkazano čast in zaupanje, nato pa so delegati DS v naslednjem poslušali poročilo Vladimira Klavs o delu skupščine, njenih izvršilnih organov in Odbora za samoupravni nadzor v preteklem dvehletnem obdobju. (Poročilo v celoti objavljamo na drugi strani).

Jože Čebela se je zahvalil V. Klavsu za uspešno predsednikovanje skupščini ter mu v priznanje poklonil umetniško sliko, v nadaljevanju zasedanja, pa nato podal predlog sindikata o številu in sestavi članov izvršilnih organov DS, ki so ga delegati soglasno potrdili.

Prav tako so v nadaljevanju delegati sprejeli predlog o sestavi odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozasčito ter predlog o delitvi dela članov poslovnega organa in imenovanju namestnika in pomočnikov predsednika poslovnega organa SOZD Iskra. Sklepali so o razpisni komisiji in razpisu delovnih dolžnosti vodje delovne skupnosti skupnih služb. Sledilo je sklepanje o odobritvi sanacijskega kredita za TOZD Montaža elektromotorjev v DO Široka potrošnja v Idrji. O tem je delavskemu svetu poročal Anton Bukinis, dopolnil pa je njegova izvajanja tudi generalni direktor Jože Hujs.

V nadaljevanju zasedanja je tekla beseda o samoupravnem sporazumu o ustanovitvi interne banke ter o sprejetju samoupravnega sporazuma o sodelovanju Iskre v VTS v Mariboru. V koordinacijski odbor so bili s strani Iskre imenovani Franc Vreček, Peter Pleško in Stane Jenko.

Sledila je informacija Miloša Kobeta o izpolnjevanju obveznosti Iskre na področju proizvodnje računalniške opreme. Tudi tu je sledilo dopolnilo generalnega direktorja o pomembnosti te naloge in nujnosti tesnejšega sodelovanja Iskre na tem področju.

Za konec zasedanja pa je direktor izvoza v Iskra Commerce Marcel Božič poročal o 6. zunanjetrgovinski konferenci v Portorožu, pri čemer so delegati tudi potrdili njene sklepe, ki zagotavljajo nadaljnjo uveljavitev Iskre na mednarodnem tržišču.

S prvega zasedanja delavskega sveta SOZD Iskra.



Ob navzočnosti predsednika CK ZKS Franca Popita, predsednika RK SZDL Slovenije Mitje Ribičiča in podpredsednika IS skupščine SRS Zvoneta Dragana so v počastitev dneva OF in 1. maja v Ljubljani odprli tranzitno in mednarodno ATC Iskra — Metaconta 10 C. Ob tej priložnosti sta spregovorila med drugimi tudi Zvone Dragan, v imenu Iskre glavni direktor Elektromehanike Aleksander Mihev. Na sliki: gostje na slavnostni otvoritvi nove ATC.

METACONTA 10-C VELIK DELOVNI USPEH ISKRE

V torek, 25. aprila, so slovesno izročili svojemu namenu tranzitno telefonsko centralo Metaconta 10 — C v ljubljanski poštni stolpnici. Že v četrtek pa je bila na PTT tiskovna konferenca, kjer so generalni direktor PTT Slavko Jakofčič s sodelavci in pomočnik glavnega direktorja Iskre — Elektromehanike Alfonz Medved predstavili to telekomunikacijsko pridobitev tisku in RTV.

Generalni direktor PTT je povdaril, da je telefonska, oz. sploh telekomunikacijska tehnologija v Jugoslaviji prva v Evropi, proizvajamo pa večino naprav sami. To je razumljivo, saj je v nekaterih zahodnih državah procentualno več telefonov, vendar so naprave in sistemi starejšega datuma.

Za tak razvoj telekomunikacijske mreže in zlasti telefonije pa gre velika zasluga Iskri, ki je vložila mnogo zna-

nja, iskanj in dognanj ter sredstev v razvoj sistemov, naprav in central za telefonski promet. Metaconta 10—C pa je eden večjih podvigov.

Ta telefonska tranzitna centrala je omogočila povezavo Slovenije z 18 državami, v kratkem pa se jim bosta priključili še Avstrija in Italija. Zveze prek te tranzitne centrale lahko vzpostavljajo naročniki sami, neposredno z vrtenjem karakterističnih števil. Poleg tega pa centrala podvaja telefonske vode in daje možnost večje propustnosti, oz. po domače bi rekli, da bo za polovico lažje dobiti prek te centrale zvezo z ostalimi kraji Jugoslavije.

Tako lahko zdaj že 70 % slovenskih telefonskih naročnikov neposredno kliče v inozemstvo, ostalih 30 % pa bo dobilo to možnost v začetku prihodnjega leta.

Za primerjavo, kolikšen posel je predstavljal ta projekt za Iskra: Metaconta 10—C je stala sama 140 milijonov din, s stavbo in vodi vred pa 343 milijonov din. To je največja poštna investicija doslej in največja postavka v srednjeročnem načrtu do leta 1980. Iskra proizvaja Metaconto že skoraj v celoti sama na osnovi licence belgijske firme Bell Telephone Manufacturing Company, Antwerpen.

Ob otvoritvi so poudarili, da se sicer telefonija razvija z nesluteno

(Dalje na 3. strani)

Praznik množične fronte

Spet se nam približuje 27. april in s tem dan, ko je bila leta 1941 v Ljubljani na Večni poti ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda, še danes praznik množične fronte.

Podobno, kot so okupacija leta 1941 in strašni pogoji, ki so grozili celo s fizičnim iztrebljenjem našega ljudstva, terjali zavestno, množično zbiranje vseh sil, tako tudi danes, čeravno seveda v povsem drugačnih okoliščinah, znova utiramo poti v najširši fronti. Če smo leta 1941 v začetku druge svetovne vojne morali najti nek skupni program za to, da preživimo, da se bojujemo proti zavojevalcem in da hkrati z nacionalno osvoboditvijo dosežemo tudi socialno osvoboditev, zdaj na temelju ustave svoje federativne socialistične domovine in zakona o združenem delu ustvarjamo nov orjaški projekt, projekt življenja in dela.

Osvobodilna fronta je junaško izpeljala prvi boj pod vodstvom komunistične partije, program partije in ostalih naprednih skupin iz vseh slojev slovenskega naroda, ki so se zliili v eno. Združeni smo prestali vse najhujše preizkušnje

vojne in povojne obnove. Zaorali smo pot socialističnega razvoja. Danes delamo in živimo v svobodni državi, v kateri vlada delavski razred in v kateri imajo vsi narodi in narodnosti zagotovljene svoje pravice. Trdni in načelni smo v svoji usmeritvi, toda hkrati smo tudi odprti na vse strani. Medtem ko so še ponekod v Evropi meje zaprte z bodečo žico, lahko pri nas vsi ljudje prihajajo in odhajajo prosto, skoraj brez formalnosti, zavedajoč se, da je najboljša obramba svoboda in da je ljudstvo na naših tleh v preteklosti že toliko pretrpelo, da bo tudi poslej pripravljeno vselej z orožjem braniti svojo deželo. Naše gospodarstvo, ki raste tako iz delavskega samoupravljanja kot iz najsodobnejše tehnologije v proizvodnji, skuša biti konkurenčno in dopolnjuje se v svetu. Naša vloga v evropskem sodelovanju, a še posebej v gibanju neuvršenih sta dokaz naše močne mednarodne dejavnosti. Jugoslavija danes v svetu veliko pomeni in v nekem smislu je tudi to zasluga vseh borcev, ki so nekoč začeli najprej s sovražnikom v znamenju OF. Zveza komunistov se je vselej za to najširšo ljudsko fronto zavze-

mala in prav v tej potezi je ena izmed pomembnih značilnosti demokracije, ki našo ZKJ loči od raznih drugih partij na Vzhodu, ki pojmujejo svojo vlogo kot oblast. V najnovejšem času so o tej vlogi množične fronte SZDL kot najširšem ljudskem zaledju govorili mnogi naši voditelji, kot tovariši Tito, Stane Dolanc ali Mitja Ribičič. O tem je bilo govora na minulem osmem kongresu ZKS, o tem bo tudi tekla beseda na bližnjem kongresu ZKJ. Gre za to, da je med Zvezo komunistov in med SZDL kot naslednico fronte nenehna živa povezava, da se obe gibanji nenehno opajata in poživljata v teku, smeri in načinih, da se pobude prenašajo in korigirajo.

V tej vzajemni povezavi je tudi prizadevanje za to, da bi se čim več delavcev vključevalo v vrste ZK in v organe združenega dela, v tem je jamstvo zademokratičnosti odločanja. Jasno je, saj bo tudi delo v proizvodnji lahko čim boljše, če bodo urejeni vsi človeški in tovariški odnosi, če bodo sklepi v interesu delavskega razreda, neposrednih proizvajalcev, dejavno sodelujočih v delavskem samoupravljanju, če bo še danes živa tudi misel na OF.

MAK

ŠTAFETA MLADOSTI V HORJULU

ŠTAFETA MLADOSTI S POZDRAVI IN ČESTITKAMI TOVARIŠU TITU BO PRISPELA V PETEK, 5. MAJA 1978 OB 19. URI TUDI V HORJUL IN PRENOČILA V TOZD ELEKTRONIKA HORJUL.

POZIVAMO VSE DRUŽBENO POLITIČNE DEJAVNIKE SOZD ISKRA, PREDVSEM PA MLADINO, DA SE SPREJEMA ŠTAFETE UDELEŽIJO V ČIMVEČJEM ŠTEVILU.

ČESTITAMO

ob 27. aprilu in 1. maju

Govor Vladimira Klavsa

Preteklo dveletno mandatno obdobje je bilo za ISKRO in njen nadaljnji razvoj odločilno v dveh pogledih:

- na eni strani je za ta čas značilna izredna aktivnost v celotni naši družbi v zvezi z njeno kompleksno preobrazbo na osnovi nove ustave, ZZD in drugih zakonov, ki so že bili in ki še bodo sprejeti in ki v celotno naše delovanje prinašajo bistvene spremembe v smeri nadaljnje izgradnje naše samoupravne družbe, tako v pogledu delovnih odnosov, ugotavljanja in delitve dohodka, dohodkovnih odnosov, tržišča, zunanje trgovine, bančništva itd.
- druga izredna značilnost oziroma bolj rečeno pridobitev v tem obdobju je bila dokončna odprava zloglasnega in nemogočega stanja nelikvidnosti uzakonjena v predlanskem letu, ki je prehodno prinesla sicer kratkotrajen zastoj in mnogokatero izgube, kmalu pa veliko oživljanje gospodarske aktivnosti in razmeroma zelo ugodne poslovne rezultate v preteklem letu. Paralelno s tem pa je z novim pristopom v pogledu srednjeročnega planiranja, ISKRA s svojim srednjeročnim planom razvoja, postala sestavni del prioritarnega srednjeročnega plana družbeno ekonomskega razvoja SRS in je s svojo intenzivnejšo usmeritvijo v profesionalizacijo in nadaljnjim poudarkom na razširjanju vključevanja v mednarodno delitev dela začrtala kvalitativno nov in velik vzpon ISKRE, ki ga že v letošnjem tretjem letu tega petletnega planskega obdobja označujejo predvideni rekordni preko tisoč milijard S din proizvodnje in 100 milijonov dolarjev izvoza. Dogajanje z vsem tem v zvezi je bilo predvsem posvečeno delu Skupščine na njenih 9 zasedanjih in vseh ostalih aktivnostih. Poleg tega je Skupščina razpravljala in sklepala o raznih zadevah, ki so spadale v njeno pristojnost, kot so: smernice in naloge za izvajanje tekočih letnih planov, četrtletni, polletni in letni poslovni rezultati, razne organizacijske in kadrovske zadeve ter volitve in imenovanja znotraj ISKRE kot v razne zunanje institucije. Skupščina je nadalje razpravljala in sklepala o poročilih, združevanju sredstev in sodelovanju z drugimi organizacijami združenega dela in končno je v tem obdobju bila institucionalizirana nagrada in priznanja ISKRE ter bil podeljen domicil ISKRE Odboru partizanskih RA delavnic in Odboru koroških partizanov. Posebno pozornost je v letu 1976 Skupščina s svečanim izrednim zasedanjem posvetila 30-letnici obstoja in delovanja ISKRE.

Ta pretekli sklic Skupščine pomeni v naši samoupravni praksi nadaljnje utrjevanje delovanja na delegatskem principu.

Da bi delo Skupščine potekalo čim bolj uspešno in racionalno, je v tem obdobju skladno s Samoupravnim sporazumom delovalo 10 odborov, ki so v okviru svojih pristojnosti obravnavali in sklepali o raznih zadevah in predlagali Skupščini ustrezna priporočila in ukrepe. Tako so delovali:

- odbor za program in razvoj
- odbor za gospodarsko finančne zadeve
- odbor za kadrovske socialne zadeve
- odbor za inovacije

- odbor za marketing in informatiko
- odbor za organizacijske zadeve
- odbor za ljudsko obrambo
- odbor za družbeno samozaščito
- odbor za zunanjetrgovinsko poslovanje
- odbor za samoupravni nadzor.

Poleg tega se je za pripravo zasedanj Skupščine po potrebi sestajalo predsedstvo Skupščine. Da bi bile akcije v zvezi s prilagajanjem naše samoupravne organiziranosti čim bolj usklajene, je Skupščina na 6. zasedanju imenovala poseben odbor za spremljanje izvrševanja programa in delovnih načrtov preobrazbe samoupravnih odnosov v SOZD ISKRA, ki je vodil priprave sprejetja tez in samoupravnega sporazuma, in izvedel tudi vsa potrebna usklajevanja med organizacijami združenega dela. Tu pripominjamo, da je bilo delo Skupščine uspešno, dočim je bilo delo skupščinskih odborov občasno moteno zaradi nesklepčnosti. Vseh zasedanj navedenih odborov je bilo preko 60.

Novi samoupravni sporazum o združevanju v SOZD ISKRA, na osnovi katerega je bil izvoljen delavski svet, na katerega prvi seji smo danes, pomeni temelj nove samoupravne organiziranosti in s tem v zvezi stojijo pred vami še v letošnjem letu velike naloge ob sprejemanju še vseh preostalih internih samoupravnih aktov, kot tudi samoupravnih sporazumov z drugimi subjekti združenega dela. Pri tem delu in pri delu v zvezi z bodočim poslovnim uveljavljanjem ISKRE želimo novemu predsedniku in vam, v blagor vseh Iskrašev in naše celotne družbe uspešno delo. In če mi na koncu dodatno dovolite še minuto pozornosti in par besed komentarja k dvoletnemu predsedovanju, oceni in vtisih v zvezi z mnogostevilnimi srečanji in razgovori v najrazličnejših sferah naše družbe, kakor tudi v kontaktih z inozemci, moram ugotoviti, da:

- Iskrin ugled v zadnjih letih izredno hitro narašča in to v največji meri zaradi njenega uspešnega poslovanja doma in mednarodni delitvi dela, njenega uspešnega uveljavljanja na področju razvojnega in znanstveno-raziskovalnega dela ter aplikacije teh dosežkov tudi za potrebe JLA. Nadalje ugotovitev, da je ISKRA kot SOZD, če ne edini, pa eden redkih resničnih SOZD v Jugoslaviji, ki se je krojil v mnogih letih od svojega nastanka in se končno ob zadnji reorganizaciji izoblikoval in uzakonil z novim samoupravnim sporazumom. Taka izredna konsolidacija ISKRE in njen prodor na nove programe, kot so računalništvo, mikroelektronika, optoelektronika in smer v profesionalizacijo na sploh, začrtana v temeljih plana srednjeročnega razvoja, pomeni garancijo za izreden nadaljnji razvoj ISKRE v naslednjem desetletju. Pri tako začrtanem konceptu in konsolidaciji razvoja ISKRE, kot nosilca slovenske elektro in elektronske industrije, imajo odločilne zasluge poslovodni odbori DO in SOZD s tov. generalnim direktorjem Hujšom na čelu, ki so znali jasno začrtati smer razvoja, DPO in samoupravljalci pa v tem, da smo ta koncept ustrezno podprli. Prepričan sem, da kljub temu, da se mnogokrat zgodi, da znajo drugi bolj ceniti naše dosežke, kot mi sami, sem prepričan, da bo tudi ta sklic centralnega DS znal upravljati ISKRO k novim še mnogo večjim dosežkom.

Predsednik DS SOZD Iskra OTMAR ZORN: »Uresničiti moramo strateške projekte!«

Na prvem zasedanju v četrtek, 20. aprila je novoizvoljeni Delavski svet SOZD Iskra izvolil za svojega predsednika Otmarja Zorna. Ta sedemindvajsetletni višji upravni delavec in študent ekonomije je zaposlen v Industriji elementov in sicer vodi plansko službo. Po izvolitvi smo ga prosili za pogovor in rad nam je ustregel.

Iskra je uskladila svojo organizacijo z Zakonom o združenem delu. Na kaj bo treba polagati posebno pozornost v vašem mandatnem obdobju?

Iskra je zadnja leta mnogo pridobila na samoupravnem in organizacijskem področju. To vidimo sami znotraj in priznanja dobivamo tudi od zunaj. Morali pa bomo še pospešiti dogovore med TOZD in DO za delitev dela. Prav to bo rodilo pozitivne rezultate, posebno če se bomo otresli togosti in postali fleksibilnejši, kar je nujno za sodobno gospodarjenje. Morali bomo tudi precizirati nekatere nejasnosti, zlasti kaj je funkcija TOZD, kaj DO in kaj SOZD. Predvsem pa bomo morali biti doslednejši pri izvajanju sprejetih odločitev. Za kar smo se dogovorili, moramo v skupnem interesu za vsako ceno držati, le tako bo Iskra živela kot ena organizacija.

Katerih nalog se bo treba lotiti najprej in katerim bomo morali posvetiti največ pozornosti?

Iskrin razvoj v zadnjem desetletju je šel naprej s tempom, ki ga je človek komaj pričakoval. Treba pa nam bo še sistemskih rešitev: tako moramo strateško reševati vprašanje investicij, izvoza, kvalitete in predvsem uvajanja najsodobnejših oblik avtomatizacije za izdelke, ki bodo sledili najnovjšim tehničnim dosežkom. Le tako bomo dohajali svetovni razvoj, kar pa je nujno, saj smo vključeni v svetovno delitev dela in velik kos kruha dobimo na svetovnih tržiščih.

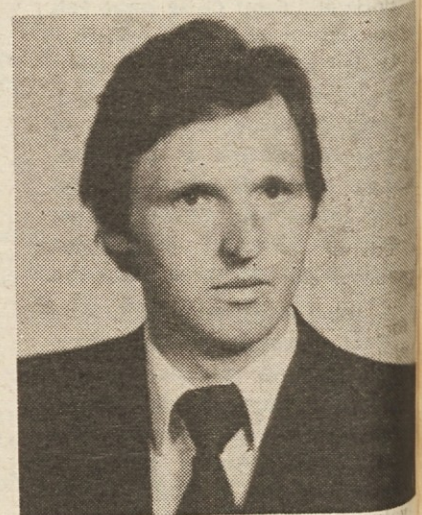
Naš dolgoročni razvoj bomo morali usmeriti v strateške projekte. Celotna Iskra zmore več kot posameznik, ali TOZD ali DO, sicer pa je to tudi smisel našega združevanja. Morali pa se bomo otresti drobnjarske miselnosti, da bo vsakdo naredil vse. To nikakor ne gre in ne more iti. Vse funkcije Iskre bomo morali sinhronizirati. Tako bomo delali bolje, učinkoviteje in ceneje.

In kaj mislite o dohodkovnih odnosih v Iskri?

Dohodkovni odnosi znotraj Iskre so zelo aktualni. Kot sem že rekel, bomo morali vse funkcije sinhronizirati, uskladiti. Eden od regulatorjev, ki bo zainteresiral vse TOZD pa bodo

gotovo dohodkovni odnosi. Tak klasičen primer so proizvajalci elementov in finalisti. Da je to možno in potrebno sta primer Industrija elementov in Široka potrošnja. Seveda pa mora biti dohodkoven odnos spremljevalec načrtov, investicij, proizvodnje in tržišča. Le tak usklajen in načrten odnos bo rodil pričakovane sadove.

Treba bo še več združevanja z projekti skupnega pomena, zlasti z večje. Vsa načela za tako dohodkovni



Otmar Zorn, predsednik Delavskega sveta SOZD Iskra.

povezovanje so že zapisana v Samoupravnem sporazumu o združevanju Iskre in v temeljih srednjeročnega plana 1976-80. Vsebinsko in namen planiranja pa bosta morala biti instrument dogovarjanja in dela v fazi izvajanja.

Kaj mislite o svoji novi funkciji in funkciji DS SOZD Iskra?

Najvažnejše je zavedati se, da je forum, kakršen je Delavski svet SOZD, odgovoren za vse delo Iskre zato je nujno, da je prežet z optimizmom in predvsem s socialistično zavestjo. Delo DS je odgovorno in odgovornost se mora pokazati pri delu. Predvsem mislim tu na resnični stališča, pripravljenost in posvetovanje s sodelavci pred sejo. To bo važna naloga vsakega delegata pred sejo delavskega sveta. Delavski svet mora biti usklajevalni organ, ne sme pa biti forum za hitro sprejemanje odločitev.

Za predsednika DS pa mislim, da je važno, da se zaveda svoje koordinatorske naloge med suvereno enakimi člani tega samoupravnega telesa. Skrbeti mora, da bo različne poglede mnenja in predloge strnil in zedinil enaka stališča delegatov, ker delavski svet ima lahko samo eno stališče.

Kitajska vladna delegacija obiskala Iskro

Enajstčlanska vladna delegacija republike Kitajske je bila v Jugoslaviji in je v času od 16. do 19. aprila obiskala Slovenijo. Delegacija je bila gost Zveznega komiteja za energetiko in industrijo, v Sloveniji pa jo je sprejel republiški sekretar za industrijo Ivo Klemenčič. Kitajski gostje so obiskali vrsto slovenskih strojnih tovarn, tovarn vozil in predvsem so se zanimali za elektroindustrijo in obiskali tudi Iskro.

Po obisku predsednika Tita na Kitajskem se je razvila zelo živahna obojestranska gospodarska in znanstvena izmenjava med Jugoslavijo in Kitajsko. V okviru te izmenjave je prišla na obisk tudi 11-članska delegacija kitajske vlade pod vodstvom gospe Či Tian, namestnice ministra v

Prvem ministrstvu strojegradnje LR Kitajske.

Namen obiska je poiskati možnosti za sodelovanje pri projektiranju in proizvodnji izdelkov strojegradnje in elektrotehnike. Člani so se v širših razgovorih v državnih in republiških ustanovah ter v delovnih organizacijah pogovarjali o možnostih sodelovanja, odkupa licenc in možnostih jugoslovanskega izvoza.

Poleg drugih delovnih organizacij so v sredo, 19. aprila, obiskali Iskro, kjer jih je sprejel pomočnik generalnega direktorja Anton Stipanič in po sprejemu z njimi odšel na ogled tovarne avtomatskih telefonskih central na Laborah. Tu je goste pozdravil pomočnik glavnega direktorja Elektromehanike Alfonz Medved, direktor TOZD ATC Marjan Kristan pa jim je razkazal proizvodnjo in računski center.

Gostje so s poznavalskim zanimanjem sledili proizvodnemu procesu in



Vodja kitajske delegacije, namestnik ministra v Prvem ministrstvu strojegradnje gospe Či Tian.

se zanimali za detalje, zlasti za tehnične podatke, podatke o zmogljivostih, o uporabi mikroelektronike in ostalih vezij.

Najdlje so se zadržali v računskem centru in z zanimanjem in vprašanji sledili možnostim zbiranja podatkov, rezultatom in njihovi uporabnosti. Kranjski računalničarji so komaj sledili poznavalskim vprašanjem in izčrpno odgovarjali ter demonstrirali računalniško obdelavo podatkov o materialu, kupcih, dobaviteljih in druge. Razložili pa so gostom tudi dosežke Iskre na področju računalništva in jim pokazali kako naše aparature delujejo in kaj zmorejo.

Po ogledu je Alfonz Medved goste povabil na razgovore in jim na kratko razložil velikost, ustroj in proizvodni program Iskre. Prikazal jim je tudi znanstveno kadrovske potencial in proizvodne zmogljivosti, predvsem pa tehnične kvalitete Iskrinih TOZD. Gostje so se zadržali na Laborah tudi na kosilu in po končanem obisku se je voditeljica delegacije gospe Či Tian zahvalila za gostoljubje in izrazila veliko zadovoljstvo, da je lahko spoznala tako napredno, tehnično opremljeno in strokovno usposobljeno firmo kot je Iskra.



Kitajska delegacija v TOZD ATC na Laborah.



Na predlog ameriške ambasade v Beogradu se je dva dni mudila v Sloveniji tričlanska delegacija: David M. Evans, svetnik za gospodarske in trgovinske posle v ambasadi, William D. Montgomery, drugi sekretar ambasade in Richard Christensen, konzul za ekonomske posle iz konzulata v Zagrebu. Gospodarski ambasadorji so obiskali več slovenskih podjetij, v četrtek 20. aprila pa jih je sprejel tudi generalni direktor Jože Hujš s sodelavci. Pogovor je tekel okrog glavnega namena obiska, kako razširiti gospodarsko sodelovanje med Slovenijo in ZDA. Govorili so o konkretnih možnostih Iskre v teh poslih in po sprejemu pri generalnem direktorju so si gostje ogledali še tovarno avtomatskih telefonskih central na Laborah v Kranju. Spremili pa so jih zastopniki SOZD in Iskra Commerce. Delegacija si je zlasti z zanimanjem ogledala računski center in demonstracijo funkcioniranja ter proizvodnjo ATC.

Pol stoletja v elektrotehniki

RAZGOVOR S KIDRIČEVIM NAGRAJENCEM PROF. DUŠANOM LASIČEM

Letošnjo Kidričevo nagrado s področja tehničnih ved je prejel prof. dr. Dušan Lasič za življenjsko delo na področju elektronike in posebej vakuumске tehnike.

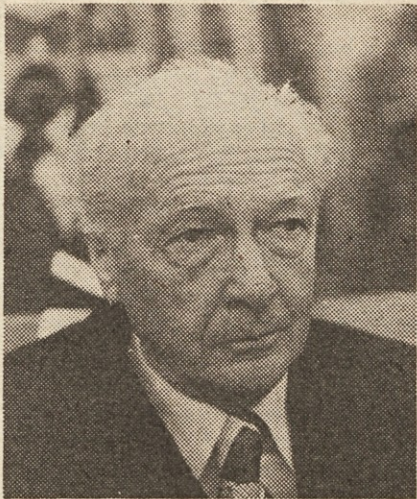
V obširni utemeljitvi nagrade je med drugim zapisano, da se je prof. Lasič že zgodaj 1942. leta odzval proglašemu kulturnemu molku in se pridružil najnaprednejšemu delu ljubljanskih študentov OF, ki so ga pritegnili v radijski sektor centralne tehnike pri CK KPS. Sodeloval je s pokojnim inženirjem R. Luznarjem, konstruktorjem „Kričiča“ in napisal priročnik za partizanske veziste in tehnike. Leta 1943. je bil imenovan za tehničnega vodjo partizanskih radiodelavnic 99 d pri Glavnem štabu Slovenije. Leta 1944. je bil kot vodja strokovne ekipe dodeljen Vrhovnemu štabu Jugoslovije, kjer je deloval do osvoboditve. V delavnicah 99 d je vse svoje znanje in moči posvečal zadovoljevanju akutnih potreb vojne operativne po tehničnih sredstvih zvez in vzgoji tehničnih kadrov. Mnogi med njimi, kakor tudi on sam, so po osvoboditvi v odločilni meri prispevali h hitri rasti domače elektronske industrije, izgradnji lastne razvojno-raziskovalne baze in organizacij pedagoške dejavnosti.

Po osvoboditvi mu je Boris Kidrič zaupal uresničitev raziskovalnega in razvojnega programa na področju vakuumskih elektronk in elektronskih naprav. Kot učitelj in znanstvenik, je, med drugim, rečeno ob koncu v utemeljitvi Kidričeve nagrade, prof. Lasič pokazal izjemne kvalitete. Pisal je več učbenikov za svoje predmete, ki po koncizni vsebini in načinu obdelave predstavljajo prava znanstvena dela. Nagradjenca smo te dni obiskali na njegovem domu, da bi posebej za naše glasilo, saj je njegovo delo vtakano tudi v začetke Iskre, odgovoril na nekaj vprašanj.

„Več kot 50 let ali kar pol stoletja se že ukvarjate z elektrotehniko, živite z njo in v njej. Kako bi na kratko označili to obdobje, ki je zagotovo v tem času prehodilo pomembno pot in napravilo velikanske korake v svojem razvoju.“

„V teh 50 letih sem zares doživel kar štiri pomembne revolucije v elektrotehniki. Prva se je pripetila med vojno na področju razvoja mikrovalov, ki so rodili radar. Druga revolucija je v našo stroko vpeljala polprevodnike, tretja revolucija se je zgodila takoj po vojni s prihodom digitalne tehnike, katere posledica so računalniki, četrta revolucija pa so integrirana vezja. Po mojem so to štiri kvalitetno nove kategorije, resnični skoki, ki so prispevali k današnjemu stanju in razvoju elektronike.“

Če se povrnem na začetek svoje poti vam moram povedati, da je bila takrat v elektrotehniki v ospredju energetika, ki je bila na Ljubljanski elektrotehniški fakulteti že pred vojno na zavidljivi znanstveni ravni, saj je bil, n.pr., prof. Milan Vidmar že takrat mednarodno priznana elektrotehniška veličina. Manj, oziroma mnogo manj pa je bila takrat prisotna elektro-



nika, saj je zajemala v času mojega študija komaj štiri odstotke celotnega študija in sicer telefonijo, telegrafijo in radiofonijo, vse to pa je vodil in predaval prof. Osana.

Zato lahko rečem, da je bila pred vojno elektronika ali kot smo ji takrat pravili „šibki tok“ šele v povojih in na začetku svojega razvoja. Povedati moram, da je torej elektronika pred vojno obstajala pri nas samo v obliki navadnega telefonskega in telegrafskega prometa, imeli pa smo tudi ljubljansko radijsko postajo v Domžalah, ki je bila tudi še zelo primitivna za današnje pojme.

Zato bi torej lahko na kratko predvojno elektroniko označil kot njeno romantično obdobje, to so bili časi, ko je bilo prijetno delati na tem področju in tudi občutka, da čas preveč drvi, nisem imel.“

„Med vojno ste tudi veliko prispevali k razvoju partizanskih radijskih delavnic. Kako gledate danes na to obdobje?“

„Če gledam danes nazaj na to obdobje, prihajam do spoznanja, da takrat nismo samo mislili na popravilo različnih radijskih oddajnikov in sprejemnikov za potrebe partizanske vojske, temveč smo celo razmišljali o maloserijskih proizvodnji omenjenih aparatov in to tudi uresničili. Tako smo nekako v malem že v partizanih začeli graditi nekakšno industrijo brez slehernih izkušenj in potrebnega orodja. Vsekakor je to edinstven primer v osvobodilnih gibanjih Evrope, saj so drugod uporabljali uvožene aparature, ki so jih ta gibanja prejela s padali, imeli so tudi sicer svoje servisne delavnice, vendar pa lastne proizvodnje, kot smo jo imeli mi v radiodelavnicah 99 d, niso imeli nikjer. Vendar je bil to samo kamenček v velikem mozaiku našega boja, ki je bil v tem smislu edinstven.“

METACONTA 10-C VELIK ...

(Nadaljevanje s 1. strani) naglico, vendar je konstruirana tako, da bo ustrezala potrebam in tehnologiji nekaj desetletij. Važna karakteristika Metaconte 10 - C je tudi ta, da je kombinacija mednarodne in tranzitne centrale. Ta se uvršča med centrale s programskim krmiljenjem. Poleg osnovne telefonske funkcije pa Metaconta daje možnosti tudi drugih prenosov informacij po potrebi in tako lahko pošta nudi vrsto uslug

„In kako je bilo po vojni?“

„Samozvest, ki smo si jo pridobili med vojno, nas je dvigala in usmerjala tudi takoj po vojni. Že med vojno smo dobro vedeli, da bo treba po vojni nadaljevati z našim delom. Na poziv znanstvenega instituta SNOS smo morali izdelati poročilo, kako naj bi uredili radiodifuzijo in radijsko industrijo po vojni. Glavni motiv je bil takrat v tem, da smo Slovenci predvsem bolj sposobni za visoko kvaliteto industrijske izdelave, zato pa bi bila prav elektroindustrija primerna za Slovenijo. Prav tako je bila tudi radiodifuzija ena izmed odločilnih dejavnikov, tako za revolucijo kot napredek našega ljudstva. Vedeli smo, da je treba bomo število predvojnih radijskih sprejemnikov v Sloveniji visoko dvigniti. Takrat seveda še nismo niti sanjali, da bo elektronika tako silno napredovala in prišla danes tako rekoč v sleherni hišo.“

Vendar pa moram priznati, da nam je takoj po vojni naša samozvest pri gradnji slovenske elektroindustrije zelo veliko pomagala, bili smo pogumni, vendar pa nam je ta pogum včasih, zlasti v prvih časih po osvoboditvi, tudi malce škodoval v tem smislu, ker smo se bili preveč navadili improvizacij, načina dela, da smo se ga lotili tako rekoč iz nič in pri tem mislili, da se da vse narediti tudi amatersko. Kljub temu pa smo, kot vidite, uspešno premagali tudi te težave in ob tej priložnosti bi rad poudaril velikanski prispevek prve povojne generacije, ki je nesebično in požrtvovalno ogromno prispevala k našemu razvoju, posebej pa k razvoju elektrotehniške industrije pri nas, in ni njen prispevek zato nič manjši kot prispevek vseh nas, ki smo se bili udeležili aktivno narodnoosvobodilnega boja.“

„In kako preživljate sedaj svoj čas, s kakšnimi konjički se ukvarjate in sploh, kaj bi lahko povedali za konec najinega razgovora!“

„Že šest let sem v pokoju in se bolj ukvarjam s svojimi konjički. Prizadela me je namreč pred leti gluhost, vendar pa je zdaj po uspešni operaciji tudi z mojim sluhom mnogo bolje. Sicer pa moram reči, da sem se v teh desetletjih svojega dela tudi pošteno utrudil kot navaden težak. Omenili ste konjičke. Res je, zdaj se ljubiteljsko ukvarjam z botaniko in risanjem. Nameravam se tudi preseliti na Primorsko, kajti ljubljanski hrup me prav tako utruja. Pri vsem tem pa sem še vedno navdušen alpinist in mi v tem smislu priroda še vedno veliko pomeni,“ je zaključil naš razgovor prof. dr. Dušan Lasič, ki kljub visokim letom kaže še vedno izredno vitalnost in živahno odzivnost kot dober in zanimiv sobesednik.

Dušan Željeznov

Naši nagrajenci Sklada

»Borisa Kidriča«

Med štirimi nagrajenci, ki so 11. aprila prejeli nagrade za izume, sta bila tudi dva delavca iz Iskre Elektromehanike: dipl. ing. Miroslav Marc in ngr. Milan Mekinda. Milan Mekinda je zaposlen v tehničnem razvoju Tovarne telekomunikacij na Laborah kot samostojni raziskovalec. V Elektromehaniki je zaposlen že dobrih pet let. Naprosili smo ga za kratek razgovor.

Povedal nam je, da je bil kmalu po prihodu v Iskro na specializaciji pri belgijski firmi BTM zaradi prenosa licence programsko krmiljenega sistema telefonske centrale Metaconta 10 C. Že od vsega začetka se je ukvarjal z načrtovanjem in organizacijo programske opreme za te centrale. Iz tega področja je delal tudi magistririj. V svoji nalogi je obravnaval možnosti optimizacij uvajanja novih tehnik programiranja in načrtovanja programsko krmiljenih sprotih sistemov.

Z isto problematiko se je ukvarjal tudi v več raziskovalnih nalogah, prijavljenih pri skladu Borisa Kidriča. Sodeloval je tudi na več simpozijih, na katerih je obravnaval nekatere specifične probleme načrtovanja in organizacije programske opreme.

Nagrade je zelo vesel in mu pomeni spodbudo pa tudi obveznost za nadaljnje delo pri raziskovanju in uvajanju inovacij v proizvodni postopek izdelave programske opreme. Povedal nam je, da je nagrade še toliko bolj vesel, ker letos praznujemo obletnico smrti Borisa Kidriča, ki je bil pobudnik in vnet zagovornik uvajanja znanosti v industrijo.

V proizvodnji tako kompleksnih sistemov kot je računalniško vodena telefonska centrala, je zelo pomembno in tudi potrebno sistematično razvijati inovacijsko dejavnost in se truditi za čim hitrejši pretok znanosti in znanja v proizvodnjo. Posebno delavci v razvojnih oddelkih si morajo prizadevati, da svoje znanje kreativno vključijo v vsakdanje delo.

Zaželeno bi bilo, da bi naši raziskovalci v še večji meri sodelovali pri raziskovalnih nalogah pri skladu Borisa Kidriča in s tem širili svoje znanje ter popularizirali svoje delo.

Milan Mekinda je omenil, da je pri razvojnem delu težko razmejiti, kaj je inovacija in kaj normalno delo. Zato bo potrebno tudi v naši delovni organizaciji poiskati ustrezna merila za nagrajevanje razvijalcev, ki poleg rednih delovnih obveznosti vlagajo svoj trud tudi v inovacijsko dejavnost. V nadaljevanju našega pogovora je Mekinda omenil, da je prav on bil prvi iz razvoja Tovarne telekomunikacij, ki je prijavil svojo inovacijo. Bila je sprejeta. Od takrat se je število prijavljenih inovacij povečalo, veliko koristnih inovacij je že vključenih v proizvodnjo.

Naši delavci v razvojnih oddelkih si želijo še več sodelovanja s Fakulteto za elektrotehniko in Institutom Jožef Stefan v Ljubljani, ki se ukvarjata z osnovnimi raziskavami na problemih načrtovanja in proizvodnje programske opreme, da bi se tudi naši raziskovalci lahko vključili v njihovo delo in obratno. S tem bi strokovni nivo naših strokovnjakov lahko obogatili s teoretičnim znanjem, saj znanje na pod-

ročju računalništva in programiranja zelo hitro zastari.

Ob koncu pogledimo še zakaj je Milan Mekinda prejel nagrado za izume. Nagrado je prejel za predlog nove organizacije programske opreme za lokalno telefonsko centralo Metaconta 10 C. Ta izboljšava je sedaj že vključena v sistem in preprečuje preobremenitve računalnika. S tem je večja kvaliteta celotnega sistema. Ta izboljšava je del celotne študije „Analiza in možnosti optimizacije sistema Metaconte 10 c LOKAL“, ki je predstavljala raziskovalno nalogo pri skladu Borisa Kidriča. Milanu Mekindi čestitamo in mu želimo, da bi se še naprej tako uspešno vključeval v inovacijsko dejavnost v naši delovni organizaciji.

Že tradicionalne Kidričeve nagrade za izume in izpopolnitve v letu 1978, ki so jih letos podelili 11. aprila ob 25-letnici njegove smrti, so med drugimi prejeli Janez Gantar, dipl. ing., Albin Kurnik, dipl. ing., Marko Werk, Franc Kolenc in Pavle Matijašič za izum „Digitalni frekvenčni rele“.

Če pogledamo najprej ozadje, kako je prišlo do tega, da je omenjena skupina strokovnjakov iz TOZD Tovarne električnih aparatov razvila to pomembno napravo, moramo reči, da se v TOZD TELA že več kot dvajset let ukvarjajo s frekvenčno zaščito. In sicer izdelujejo mehanični ferarison rele. Sodobna frekvenčna razbremenitev elektroenergetskega sistema pa zahteva sigurnejši in točnejši frekvenčni rele. Iz navedenega vzroka in zato, da bi posodobili domačo ponudbo na področju frekvenčne zaščite, so se v TOZD TELA odločili za razvoj lastnega digitalnega frekvenčnega releja. Naslednji nič manj pomemben vzrok pa je v domači in svetovni tržni konkurenci, ki že plasi digitalni frekvenčni rele. Ekipa, ki je razvila omenjeni rele, je v času svojega delovanja sodelovala z znano švedsko firmo ASEA, ki ima na področju zaščite v energetiki bogato tradicijo. V svojem asortimanu zaščite ASEA nima digitalnega frekvenčnega releja. Iz tega razloga in ker od Švedov v TOZD TELA veliko kupujejo, so se odločili, da razvijejo omenjeni rele v Asejinem mehanskem sistemu COMBIFLEX. Novi rele je tako postal dobrodošel kompenzacijski artikel, katerega bodo izvažali na Švedsko in tako ustvarjali lastne devize za uvoz njihove opreme. Le-to v TOZD TELA dopolnjujejo in prodajajo na domači trg.

Janez Gantar nam je v razgovoru povedal, kako so potekale faze razvoja:

V prvih dveh mesecih je v sodelovanju z Zajc Jožetom, Stepan Jožetom in Matijašič Pavlom razvil digitalni frekvenčni rele v TTL izvedbi z BCT razstavitvijo. Pokazalo se je, da ima rele veliko porabo, zato bi bilo težko izpeljati večstopenjsko frekvenčno zaščito.

Drugo, šestmesečno fazo je obsegel razvoj binarnega frekvenčnega releja v CMOS tehniki. V tej fazi razvoja sta se vključila še Werk Marko in Kolenc Franc, Matijašič pa je z originalno konstrukcijo rešil problem prostora za TFF (telin frekvenčni rele) v COMBIFLEX sistemu. (Dalje na 4. strani)

DUŠAN ŽELJEZNOV

(41)

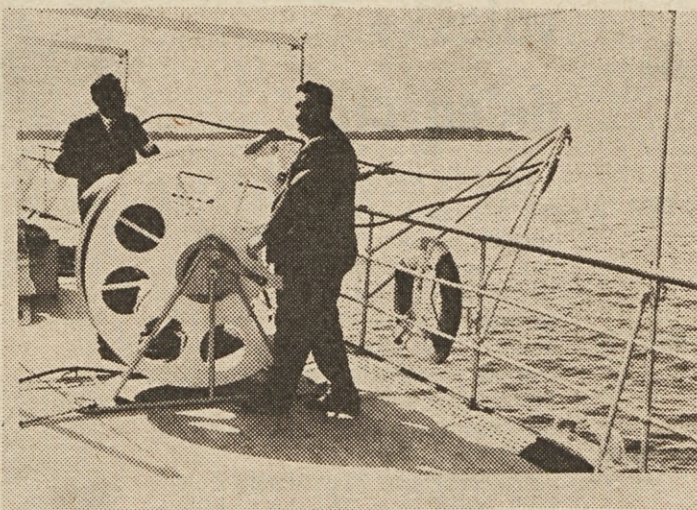
TITO V ISKRI

„Predsednik Tito je pokazal izredno zanimanje,“ je nadaljeval Marjan Henigman, „zlasti ob dejstvu, da se nam je tako dobro posrečilo prenesti neposredno podmorsko življenje ob obali na televizijska zaslona. Zdi se mi, da se je naš predsednik celo uro ali raje še več, podrobno zanimal za najrazličnejše detaje same naše naprave, spraševal nas je, kako je kapsula izdelana, kako se nam je posrečilo njeno tesnjenje ter se zanimal še za ostale, neštete tehniške podrobnosti. Nad našo televizijsko sliko je bil izredno navdušen, dejal nam je celo, da je boljša od fotografij in da je na njej moč razbrati tudi najmanjše podrobnosti. Zares težko je z besedami opisati takratno predsednikovo navdušenje nad našo kamero in televizijsko sliko.“

„Vendar vse te vaše naprave ne bodo ostale na obali, morali jih bomo premestiti na ladjo Jadranko, s katero bomo kar jutri odplovali,“ je dejal predsednik Tito. „Seveda,“ je pristavil, „če vse te zadeve lahko uredite tako, da bomo jutri izpluli. Zvečer pa se vidimo pri meni na večerji,“ nam je Tito dejal ob slovesu.

Res, zvečer smo se napotili k njemu na otok Vango in tam že našli za mizo Vladimirja Bakarića, dva generala in soprogo Jožvanko. Vsi so že sedeli za mizo, ko smo prišli in smo tudi sami takoj sedli k večerji.

Med večerjo se je začel izredno prijeten razgovor. Šele tu, potem ko se je Tito začel pogovarjati tudi z drugimi prisotnimi,



kajti na začetku se je pogovarjal v glavnem samo z menoj, sem šele prišel k sebi in do sapa. Šele tu sem si lahko pravzaprav dobro ogledal našega predsednika in si poskušal čim bolj vtisniti njegovo podobo v svoj spomin. Priznati moram, ko se danes spominjam tistih trenutkov, in ti so danes natanko tako živi pred mojim duševnimi očmi kot bi se pripetili komaj včeraj, da so name naredile še posebej vtis tiste njegove plave, sinje, iskrive in hkrati prodorne oči. Takrat nas je vse zajel neverjetno prijeten ambient, zanimiv in nedolgočasen pogovor, kar vse je znal tako čudovito ustvariti prav Tito tako pri tem srečanju kot tudi pri vseh ostalih kasnejših srečanjih z njim. Med razgovorom nam je zastavljal zelo direktna, konkretna vprašanja ki so nas presenečala spričo njegovega poznavanja snovi. Naj navedem samo

eno takratno njegovo vprašanje s področja elektronike: zanimalo ga je, ali izdelujemo pri nas tranzistorje iz germanija ali silicija. Pri tem moramo povedati, da smo takrat šele slišali nekaj o silicijevih tranzistorjih. Seveda pa je takratna razprava v glavnem potekala okrog našega dela, okrog naših pogovorov dela in o naših načrtih. Jasno pa je tudi, da je med pogovorom Tito govoril o številnih dogodkih in prijetljajih iz lastnega življenja, in spominjam se celo, da nam je pripovedoval nekatere podrobnosti in osebnostne doživljaje iz bitke na Neretvi. Sploh je bila tematika naših pogovorov med tisto večerjo kar pestra in raznolika: pripovedoval nam je o svojem „poljedelstvu“, ki ga goji na otoku Vangi, hkrati pa se je dotaknil tudi takšnih problemov kot je elektronika – skratka, in to moram predvsem poudariti, z nami je govoril popolnoma enakopravno in prijateljsko kot navaden človek z navadnimi ljudmi.

Seveda so tudi nas zanimala in tiščala podobna vprašanja, o katerih sem bil pravkar govoril, hkrati pa nas je tudi izredno zanimalo, odkod je bil naš predsednik tako dobro obveščen o vseh naših problemih in tehniških zadevah. Zato me je naša ekipa, kot najmlajšega, poslala v ogenj in sicer takoj, da bi naj jaz vpraševal maršala in mu dajal ustrezne odgovore. Skratka, jaz bi naj bil pobudnik vsega. In seveda sem ga zato prav jaz vprašal, vprašal sem ga seveda posredno, ne naravnost, da se nam pač zdi kot strokovnjakom nenavadno, odkod pozna tolikanj podrobnosti s področja našega dela. Zelo jasno in glasno nam je Tito odgovoril, da pač mora kot vrhovni poveljnik vse te stvari dobro poznati.

Večerja je trajala precej pozno v noč in ob slovesu smo se dogovorili s predsednikom, da se bomo naslednjega dne spet videli in skupaj z našimi napravami in ladjo „Jadranko“ odplovali na odprto morje.

Naši nagrajenci Sklada »Borisa Kidriča«

(Nadaljevanje s 3. strani)

Zatem se je pričela odločilna bitka v razvoju — eno in pol letna borba proti motnjam. V tej fazi smo sodelovali z ASEO, ki ima na področju motenj v energetiki bogate izkušnje in že zgrajene generatorje za periodično proizvajanje motenj in izdelane ustrezne registrirne metode, katere smo uporabili.

V fazi gradnje instrumentov za proizvodnjo frekvenčnih relejev so z Gantarjem sodelovali Vrhovec Božo, Korče Angelo, Zajec Jože in Topčinski Jovo. Izdelali so:

- generator frekvenčnega skoka
- TFF most
- digitalni generator periode — in generator omrežnih prekinitev

Zadnja faza pa obsega uvajanje frekvenčnega releja v proizvodnjo. Gantar je s pomočjo Bajuk Tomaža in ob sodelovanju referenta za izobraževanje iz TOZD TELA, Pivk Nevo organiziral tečaj, katerega se je udeležilo štirinajst inženirjev in tehnikov iz TOZD TELA. Tečaj je potekal enajst

dni in obsegal tako teoretični kot praktični del v sami proizvodnji z vsemi potrebnimi demonstracijami frekvenčnega releja, ki so ga udeleženci izdelali sami. Tečaj so vsi uspešno zaključili z izpitom

In za konec še nekaj podatkov o sami napravi: Digitalni frekvenčni rele je visoko profesionalne izdelave, kar pomeni, da so uporabljena keramična CMOS integralna vezja. Vsa kontaktna mesta so trdo zlatena. Prav tako so uporabljene izključno profesionalne komponente.

V elektroenergetiki se uporablja za sledeče namene:

- za razbremenitev elektroenergetskega sistema ob padcu frekvence
- za ločevanje lokalnih omrežij pri padcu frekvence v sistemu
- za zaščito turbin in generatorjev
- za avtomatizacijo elektram

Omenjena naprava, ki je že bila atestirana predstavlja del rednega proizvodnega programa v TOZD TELA.

Š.D.

POGOVOR Z AVGUŠTINOM CIUHO

Pred pomembnimi nalogami

Po več letih uspešnega vodenja Iskrine mladinske organizacije je Miloša Pavlico pred meseci na tem mestu zamenjal dolgoletni mladinski aktivist — finomehanik v oddelku montažnih naprav v TOZD TELA Avguštin Ciuha. Težko ga je bilo dobiti za ta intervju, saj je dobesedno raztrgan med svojim osnovnim delom (v kratkem bo končal tudi srednjo tehniško šolo strojne smeri) in številnimi nalogami, ki jih od njega terja položaj predsednika tako številčne in aktivne mladinske organizacije, kot je v SOZD Iskra.

Iskrina mladinska organizacija je v Sloveniji pa tudi v Jugoslaviji med najbolj številčnimi in aktivnimi. Zato se je tudi prvo vprašanje nanašalo na to področje.

„Koliko je mladih v Iskri, ne bi mogel točno odgovoriti, vendar nas je približno polovica vseh zaposlenih. Pri vsej tej množičnosti pa se srečujemo z nasprotjem: v samoupravnih in družbenopolitičnih organizacijah smo po številu dobro zastopani, vpliva za reševanje mladinskih specifičnih problemov pa nimamo kaj preveč velikega.“

In kje je vzrok?

„Več jih je. Zlasti bomo morali v prihodnje nameniti dosti več pozornosti kadrovanju mladih v samoupravne organe ter aktivnosti teh mla-

dih delegatov. Osnovni problem je torej, vsaj tako menim, v tem, kakšnega človeka imamo v določeni samoupravni, ali družbenopolitični organizaciji.“

V letošnjem letu kongresov ZK je pozornost mladih v Iskri gotovo še kako usmerjeno v to področje?

„Vsekakor. Naša neaktivnost bi bila nedopustna. Posebno pozornost bomo morali nameniti obravnavi pred in po kongresnih gradiv, zlasti pa uredničenju teh materialov, saj smo v veliki večini mladinski aktivisti tudi komunisti, ta kongresna gradiva pa so konec koncev namenjena tudi vsem nam — delavcem.“

Morda na kratko se povrniva na lanske uspehe pa tudi težave, s katerimi se je srečevala Iskrina osrednja mladinska organizacija.

„Iskrina mladina je dosegla lani več uspehov in premikov pri uveljavljanju mladega človeka na vseh področjih in ravneh. Pri vsem tem pa bi rad ponovno poudaril, da je aktivnost mladine v veliki meri odvisna od kadrovskih sprememb v vodstvih mladinskih osnovnih organizacij. Poleg tega se srečujemo z velikimi razlikami med dejavnostjo posameznih osnovnih organizacij in koordinacijskih svetov po delovnih organizacijah.“

Na katerih področjih pa je mladina bolj izstopala?

„Lani smo bili gotovo najbolj aktivni na športnem, kulturnem in družbenem področju. Organizirali smo tradicionalno srečanje mladih Iskrašev, katerega se je udeležilo okoli 800 mladincev iz vse Iskre, in je dobro uspelo. Podobna srečanja so imeli tudi po posameznih delovnih organizacijah in TOZD. Naštel bi lahko tudi na desetine športnih tekmovanj, k. so vsa po vrsti uspela. Nadalje je bila Iskrina mladina pokrovitelj številnih razstav mladih umetnikov, organizirala je teden kulture mladih Iskrašev, pripravila pa je tudi vrsto kvizov, tematsko vezanih na obletnice, katere smo praznovali lani. Na področju mednarodnega sodelovanja smo lani dosegli lepe uspehe, predvsem v sodelovanju s koroškimi Slovenci. Organizirali smo seminar ter izmenjali z mladimi Korošci vrsto obiskov s kulturno in športno tematiko. To sodelovanje bomo ohranili tudi v prihodnje.“

Kako pa je lani deloval marksistični krožek?

„Čutili je bilo določeno stagnacijo ali celo nazadovanje. Vzroke za to iščemo pospešeno ravno v zadnjem času in jih skušamo odpraviti. Za uspešno delo marksističnega krožka

bo treba poglobiti sodelovanje z OO ZK, saj se je pokazalo, da je tak način izobraževanja posebno dobrodošel mladim komunistom.“

Kaj pa druge oblike izobraževanja?

„Lani smo organizirali tudi dva seminarja, in sicer skupaj s sindikatom na ravni ZP. Podobne izobraževalne akcije je imela mladina tudi v delovnih organizacijah, hkrati pa smo se udeleževali seminarjev in političnih šol, ki so jih organizirale občinske in republiške konference ZSM Slovenije.“

Delovne akcije so gotovo ena izmed vidnejših in pomembnejših oblik aktivnosti mladih?!

„Nedvomno. Podobno kot že nekaj let nazaj, smo imeli tudi lani svojo delovno brigado v Iskrinem kampusu na Dugem otoku. Brigada je dobila za svoje delo vse priznanje in je opravila pričakovanja. Poleg te akcije smo se udeleževali tudi drugih — republiških in zveznih brigad, če pa k temu dodamo še vrsto lokalnih in internih delovnih akcij po Iskrinih TOZD, in krajih, v katerih so naše tovarne, vidimo, da smo mnogo naredili. Žal pa je lani nekoliko zamrlo brigadirsko sodelovanje na ravni Elektro in elektronske industrije Jugoslavije.“

Kako pa ocenjuješ lansko sodelovanje med vodstvom mladine celotne Iskre in posameznimi koordinacijskimi sveti po OZD?

„Bilo je dobro. Nekoliko je zaškrbalo le z KS ZSM IEZE, pa tudi to smo letos že zboljšali. Kritike nekaterih, da je sodelovanje slabo, so bile bolj plod slabe obveščenosti in tudi morda slabosti v njihovem slabem delovanju.“

Kako pa je mladina sodelovala z drugimi DPO?

„Mislim, da kar dobro. Je pa seveda tudi nekaj manj pomembnih izjem. V zadnjem obdobju je bil narejen velik korak naprej glede same enotnosti delovanja vseh DPO v SOZD Iskra. Mladi smo kot vsebinsko osnovo našega dela vzeli program sveta ZK. Rezultat tako dobrih odnosov so tudi skupni seminarji ter druga srečanja in dogovori.

Kaj pa republiška konferenca?

„Z RK ZSM Slovenije dobro sodelujemo in nam pri našem delu pomaga. To sodelovanje pa bomo morali še okrepiti, kar bo v obojestransko korist.“

Ob koncu pa še pričakovano vprašanje: kakšni so načrti za delo Iskrine mladinske organizacije v tem letu?

„Naj jih le na kratko naštejem, saj boste o njih še dovolj pisali. Med pomembnejše naloge bi zlasti uvrstili skrb mladih za boljše gospodarjenje, uresničevanje Zakona o združenem delu, ustreznjšo kadrovsko politiko ter uveljavljanje delegatskega sistema, idejno-politično izobraževanje, sprejem mladih v ZK, obujanje tradicij NOV, organiziranje mladinskih delovnih brigad, šport in kulturo ter še marsikaj. Poudaril bi le še to, da moramo breme delovanja mladine sloneti na osnovnih organizacijah zveze socialistične mladine.

Lado Drobež

O poteku volitev DS SOZD in Odbor za samoupravni nadzor SOZD Iskra

Na nedavnih volitvah v vseh organizacijah SOZD Iskra je bilo izvoljenih 51 delegatov v DS SOZD, 22 delegatov pa v Odbor za samoupravni nadzor.

A. V DELAVSKI SVET SOZD

1. Volilna enota Telekomunikacije, Kranj (12 delegatov)

1. Bešter Stane (Mehanizmi)
2. Gamberger Milan (TEN)
3. Josevski Peter (Stikala)
4. Krampl Mitja (Vzdrževanje)
5. Kurnik Matej (Orodjarna)
6. Leban Peter (TEA)
7. Luskovec Jože (ERO)
8. Pirnar Branko (Računalniki)
9. Sever Janez (Števeci)
10. Sirk Silvana (Skupne službe)
11. Starc Janez (ATC)
12. Vrhovnik Janez (IPT)

2. Volilna enota Avtoelektrika, Nova Gorica (5 delegatov)

1. Ambrožič Ivan (VZ)
2. Dobrila Gabrijel (GE)
3. Kavs Živko (AET)
4. Seliškar Vida (Žarnice)
5. Žerjal Robert (Skupne službe)

3. Volilna enota Elementi, Ljubljana (5 delegatov)

1. Glavič Emil (KEKO)
2. Kranjec Žarko (Feriti)
3. Mak Albin (Polprevodniki)
4. Metelko Ivan (Uporovni elementi)
5. Zorn Otmar (Skupne službe)

4. Volilna enota Široka potrošnja, Škofja Loka (5 delegatov)

1. Bergant Franc (Elektromotorji)
2. Korošec Boris (Sprejemniki)
3. Menart Ivan (Montaža)
4. Rajšek Mirko (Gosp. aparati)
5. Resnik Ivan (TV)

5. Volilna enota Avtomatika, Ljubljana (4 delegati)

1. Avbar Avguštin (Napajanja)
2. Bezek Viktor (Inženiringi)
3. Ivančič Angela (SVN)
4. Radošević Jože (TELA)

6. Volilna enota Kondenzatorji, Semič (3 delegati)

1. Cesar Jože
2. Malnarič Anica
3. Metelko Marjan

7. Volilna enota Baterije Zmaj, Ljubljana (2 delegata)

1. Alibegović Fadil
2. Kranjac Zdenko

8. Volilna enota Iskra-Commerce, Ljubljana (3 delegati)

1. Borko Franc
2. Kobal Janez
3. Oblak Jože

9. Volilna enota IPDM, Ljubljana (2 delegata)

1. Adili Mitja (IKM)
2. Suše Irena (BII)

10. Volilna enota CAOP, Ljubljana (2 delegata)

1. Aljaž Vinko
2. Močnik Franci

11. Volilna enota Iskra Invest servis, Ljubljana (2 delegata)

1. Oberč Vesna
2. Rozman Rudi

12. Volilna enota Šolski center, Kranj (2 delegataa)

1. Aleš Milan
2. Volarič Jože

13. Volilna enota Skupne službe, Ljubljana (2 delegata)

1. Maksimovič Meta
2. Šavli Janko

14. Volilna enota Glasilo Iskra, Ljubljana (2 delegata)

1. Colnar Janko
2. Ovsenik Mara

B. V ODBOR ZA SAMOUPRAVNI NADZOR SOZD

1. Volilna enota Telekomunikacije, Kranj (2 delegata)

1. Ješe Alojz (Mehanizmi)
2. Ziherl Peter (Števeci)

2. Volilna enota Avtoelektrika, Nova Gorica (2 delegata)

1. Gruntar Milan (VZ)
2. Mlekuž Edi (VT)

3. Volilna enota Elementi, Ljubljana (2 delegata)

1. Božič Stane (Uporovni elementi)
2. Posavec Ivanka (Skupne službe)

4. Volilna enota Široka potrošnja, Škofja Loka (2 delegata)

1. Novak Jože (Antene)
2. Sever Benjamin (Prodaja)

5. Volilna enota Avtomatika, Ljubljana (2 delegata)

1. Plut Franc (Napajanja)
2. Šuc Stojan (Inženiringi)

6. Volilna enota Kondenzatorji, Semič (2 delegata)

1. Kočvar Dušan
2. Makovec Franc

7. Volilna enota Baterije Zmaj, Ljubljana (1 delegat)

Mayer Marjan

8. Volilna enota Iskra Commerce, Ljubljana (2 delegata)

1. Lendero Vojko
2. Modic Anton

9. Volilna enota IPDM, Ljubljana (2 delegata)

1. Pogačnik Jože (IKM)
2. Žargi Darinka (BII)

10. Volilna enota CAOP, Ljubljana (1 delegat)

1. Stare Stane

11. Volilna enota Iskra Invest servis, Ljubljana (1 delegat)

1. Muraus Boštjan

12. Volilna enota Šolski center, Kranj (1 delegat)

1. Kordež Alojz

13. Volilna enota Skupne službe, Ljubljana (1 delegat)

1. Deželak Jože

14. Volilna enota Glasilo Iskra, Ljubljana (1 delegat)

1. Dimitrovič Marica



Avguštin Ciuha pri delu.

Sovjetska delegacija v Iskri

Gospodarska delegacija Sovjetske zveze, ki jo je povabil v Jugoslavijo zvezni komite za energetiko in industrijo, in jo vodi minister za elektroindustrijo SZ Aleksej Antonov, si je v petek, 21. aprila, ogledala Iskrine tovarne: ATC, Števce in Stikala v Kranju. Člani delegacije so se pohvalno izrazili o kakovosti naših izdelkov in strokovni usposobljenosti Iskrinih delavcev. Generalni direktor SOZD ISKRA Jože Hujs je delegacijo seznanil s proizvodnim programom SOZD ISKRA. V pogovorih na Izvršnem svetu SRS so poudarili, da obstajajo velike možnosti za povečanje izvoza proizvodov slovenskih delovnih organizacij v SZ. Iskra že pripravlja več novih pogodb.

A. Boc

Obisk poljske vojaške delegacije

Tovarno telekomunikacij na Laborah v Kranju je v petek, 21. aprila obiskala poljska vojaška delegacija, ki jo je vodil načelnik generalštaba general bronji Florijan Sivicki. Goste sta spremljala generalmajorja Petrič in Bunčič. Delegacijo sta na Laborah sprejela namestnik gen. direktorja SOZD Iskra Anton Stipančič in direktor kadrovskega področja Elektromehanike Ivan Cvar.

Po razgovoru in predstavitvi nekaterih izdelkov iz Iskrinega vojaškega programa so si gostje iz Poljske ogledali proizvodnjo telefonskih central. Zanimali so se tudi za nadaljnji razvoj proizvodnje računalnikov v Iskri. Ob koncu obiska se je general Sivicki zahvalil za sprejem. V nadaljnjih pogovorih med strokovnjaki pa bodo odprte možnosti za tesnejše sodelovanje poljske industrije z Iskro, kar bo pripomoglo k še večjim dosežkom na področju elektrotehnike in elektronike, je poudaril Sivicki.

A. Boc



Minister SZ A. K. Antonov na ogledu v ATC.



Poljska vojaška delegacija med razgovori v ATC.

Novo vodstvo mladinske organizacije

Prejšnji teden je bila v Iskri Elektromehaniki volilna konferenca koordinacijskega sveta OO ZSM, na kateri so izvolili novega predsednika in sekretarja mladinske organizacije Elektromehanike. Takoj po izvolitvi smo ju naprosili za kratek pogovor.



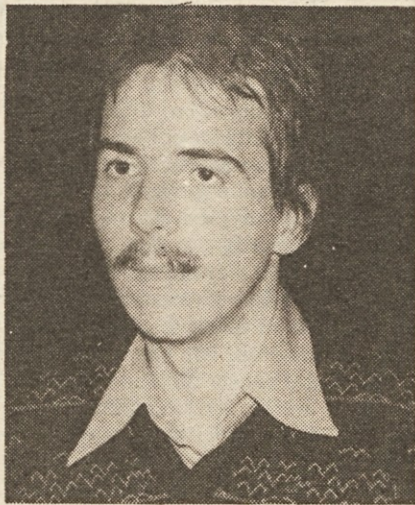
LADO BITENC, novi predsednik koordinacijskega sveta:

„Doselej smo v naši družbenopolitični organizaciji delali pretežno na organiziranosti, manj pa smo se posvečali vsebinskim nalogam. To je bilo nujno, če smo hoteli poživiti delo v večini osnovnih organizacij po tozdihi, ki pred tem sploh niso delovale. Vendar opažamo, da še vedno dela premalo mladih v teh osnovnih organizacijah, aktivnost OO je usmerjena le na delo sekretariata ali predsedstva, kar pa še zdaleč ni dovolj.“

Zato se bomo v bodoče bolj trudili in zainteresirali mlade delavce za aktivno delo v mladinski organizaciji. V ta namen bomo najprej organizirali razne športne in kulturne prireditve, nato pa bomo prešli tudi na idejnopolitično delo. Mislim, da se mladina danes premalo zaveda svoje politične moči. Zveza socialistične mladine tudi premalo sodeluje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami.

MARJAN POLJANEC, novi organizacijski sekretar koordinacijskega sveta:

„Naša poveljavna naloga v prihodnjem obdobju bo skrb, da bo koordinacijski svet osnovnih organizacij ZSM resnično odigral vlogo, ki mu je zaupana. Njegove naloge se kažejo



precej v koordinaciji dela OO, da se predlogi, in akcije posameznih osnovnih organizacij vsklajujejo med seboj. Tega doslej v naši praksi ni bilo, zato je bilo moč čutiti aktivnost le v nekaterih osnovnih organizacijah.

Pričakujemo, da bo delo osnovnih organizacij zaživelo, ko bomo začeli delati po komisijah in preko njih koordinirati delovanje mladih v organizacijah ZSM v naši delovni organizaciji. Poglejmo primer: ena od nalog komisije za družbenoekonomske odnose je tudi reševanje stanovanjske problematike. Danes mladina v našem velikem kolektivu pri tem nima nobene besede. Le, če bomo delali v komisiji enotno, lahko pričakujemo aktivno delovanje naših mladih delavcev tudi na tem področju.“

Miro Erzin

Okrogla miza o glasilih v OZD in informiranju mladih

Od 14. do 15. aprila je v Krškem potekala mladinska politična šola za informiranje, ki jo je pripravil Center za obveščanje in propagando pri Republiški konferenci ZSMS. V program omenjene šole so vključili tudi okroglo mizo o glasilih v organizacijah združenega dela in informiranju mladih. Okrogle mize so se poleg udeležencev šole udeležili tudi nekateri uredniki glasil v organizacijah združenega dela. Na njej pa so razpravljali o namenu glasil v delovnih organizacijah, vsebinskem konceptu teh glasil, obliki sodelovanja mladih pri kreiranju vsebine in stopnji informiranosti mladih delavcev.

Že takoj na začetku je bila podana

informacija, da je v naši republiki okoli 500 glasil organizacij združenega dela, od katerih pa večina ne opravlja svojega poslanstva. Vzrokov zato je več. Eden poveljavnih je gotovo ta, da imamo premalo profesionalnih novinarjev, ki bi se v organizacijah združenega dela ukvarjali z informiranjem. Tako sedaj to področje vse prevečkrat pokrivajo razni pravniki, ekonomisti, politologi in podobno, ki to delo opravljajo poleg svojega poklica. Tako informiranju ne posvečajo dovolj pozornosti, s čimer nastopi pomanjkljivo obveščanje, ki se ne more približati neposrednemu proizvajalcu — samoupravljalcu. Mi pa vemo, da mora vsaka informacija, podana preko gla-



Z okrogle mize o vlogi glasil OZD in informiranju mladih.

internih informacijah zaživelo, bodo morali razmišljati tudi v tej smeri.

Da bodo sistem informiranja zgradili na vseh ravneh, bodo v prvi vrsti morali ponovno preizkusiti organiziranost tozda in uveljaviti samoupravne delovne skupine kot temeljne celice odločanja in baze za uveljavljanje odgovornosti delegata. Nadalje bodo morali pri oblikovanju predlogov odločitev povečati sodelovanje nosilcev samoupravnih pravic in dolžnosti, ki so bile do sedaj omejene. Pri oblikovanju teh predlogov je bilo do sedaj čutiti vse preveliko vlogo upravnih organov in strokovnih služb. Predlogi tudi niso bili izdelani v več variantah. Vse to pa so vzroki, da se je odločanje tako spremenilo le v nujno pritrjevanje ali skrajno nasprotovanje. Poleg tega ugotavljajo v tovarni TEA, da so delovodje tista točka v pretoku informacij, kjer prihaja do prekinitev in selekcioniranja informacijskih tokov. Pra zato nameravajo te delavce še posebej usposobiti za upravljanje funkcije na področju informiranja.

Vseh problemov pri uresničevanju novih družbenih odnosov in med njimi predvsem delegatskih odnosov, pa ni moč rešiti le z boljšim informiranjem. Celotna politična aktivnost je odvisna ne le od informiranja, ampak tudi od drugih elementov: razvojne stopnje družbenoekonomskih odnosov, znanja, tehnologije, ustrezne organiziranosti družbe, od organizirane družbenopolitične akcije, od idejnopolitične obveščenosti delovnih ljudi in drugih pogojev. Tega se v tovarni TEA tudi zavedajo, zato v ničemer ne zmanjšujejo pomena informiranja. Upamo, da bodo njihova prizadevanja na tem področju rodila uspehe in bodo s tem dali velik prispevek k izgradnji informativnega centra na ravni delovne organizacije.

Miro Erzin

Večji poudarek informiranju

V Tovarni TEA so se odločili, da z letošnjim 1. majem začnejo izdajati interne informacije, ki jim bodo dali naslov „Informator delavcev tovarne TEA“. Z njim bodo obveščali vse delovne ljudi, pretežno pa delavke in delavce za strojem in na traku, o poslovanju njihove organizacije združenega dela, o delu samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij itd. Skratka, v njem bodo vse tiste informacije, ki so vsakemu delovnemu človeku predpogoj, da resnično lahko razpolaga z vsemi rezultati svojega dela in odloča o celotni družbeni reprodukciji.

Ideja po izdaji internih informacij

se je v tovarni TEA porodila že pred nekaj leti. Že takrat so ugotovili, da bo potrebno izdelati takšen informativni sistem, ki bo strokovno dobro pripravljen in bo kot tak lahko razvijal oblike neposrednega in posrednega komuniciranja in informiranja. Vse to pa je ostalo neuresničeno, saj vloge in pomena informiranja niso posebej obravnavali v nobeni družbenopolitični organizaciji. Je že res, da so določili nosilce za informiranje v rezervnih DPO, vendar so bili ti prepuščeni samemu sebi in tako niso mogli odigrati svoje vloge, ki jim jih določajo njihovi statuti. Skrajni čas je torej, da so se v tovarni TEA, ki velja za največji tozdr v kranjski občini, odločili, da gredo v praktično izgradnjo informativnega sistema. Tako so že določili uredniški odbor internih informacij, ki ga sestavljajo referenti za informiranje pri družbenopolitičnih organizacijah in predstavnik za informiranje pri delavskem svetu. Ti bodo s strani svojih organizacij oziroma samoupravnega organa tudi redno poročali v interne informacije. Strokovne informacije pa bodo uredniškemu odboru posredovali pretežno vodstveni delavci, saj z njimi v največji meri tudi razpolagajo. Poleg vseh teh informacij ne nameravajo pozabiti na mnenjske informacije, saj menijo, da so prav te tista os, okoli katerih se bo zbiralo največje število delovnih ljudi. S tem bodo področje obveščanja tudi uspešno podružbljali.

Seveda je izdajanje internih informacij le ena izmed oblik informiranja, ki niti ni najuspešnejša. Veliko večji učinek ima sestanek delovnih ljudi in glasilo organizacije združenega dela. Ti dve obliki pa seveda zahtevata strokovni kader, ki ga tovarna TEA trenutno nima. Če bo obveščanje v

sila, bilena, razglasne postaje ali deske ter ciklostiranih obvestil izzvati povratno informacijo prav iz baze. Dober sistem obveščanja naj bi zagotovil tudi razvite samoupravne odnose.

Za okroglo mizo so ugotovili, da so mladi premalo samoiniciativni, kreativni in prisotni v samoupravnem vsakdanu in torej tudi v glasilih, ki bi naj v združenem delu informirala vse delavce o celotnem dogajanju v združenem delu. To se vsekakor odraža pri delu osnovnih organizacij ZSM v delovnih organizacijah. Saj prav angažiranost mladih na področju spremljanja in razreševanja celotne problematike združenega dela prispeva tudi k temu, da je ta angažiranost zrcalna slika v glasilih organizacij združenega dela.

Mlad človek mora stremeti za tem, da se nepravilnosti in neobveščenost odpravljajo v smeri usposabljanja mladih za samoupravljanje v celotni družbi. To pa bo dosegel z lastno aktivnostjo, kritičnim odnosom do negativnih pojavov z nenehnim samoizobraževanjem ter s pisano in govorno besedo na vseh ravneh, so ob koncu poudarili prisotni za okroglo mizo. Miro Erzin

Francetu Šilarju v slovo



Globoko nas je presunila tragična, skoro neresnična vest, da tebe Franci, mojstra v kontroli kranjske Iskre ni več med nami. V tovarni med svojimi sodelavci si preživel več kot polovico svojega življenja. Zato smo vsi prepričani, da s tem, ko odhajaš ti, odnašaš s seboj tudi del nas vseh. Ne moremo verjeti dejstva in tisti neizprosni resnici, da te spremljamo na zadnji poti, v prerani tihi dom, na poti, od koder ni več povratka, posebno pa, ker si bil do zadnjega poln elana in delovne vneme. Toda usoda, ki je tolikokrat krivična, je bila tokrat močnejša in je storila svoje.

V tebi nismo videli samo dobrega in zgledega delavca, priljubljenega tovariša, temveč človeka — komunista. S tvojim dolgoletnim delom v Zvezi komunistov si nesebično pomagal graditi to, kar danes imamo, kar uživamo mi, toda brez tebe. Delal in udeleževal si se akcij povsod, kjer si videl, da je potreben delaven človek in aktiven komunist.

Zaradi svojih vrlin in volje do dela si bil tudi član Sveta ZK naše tovarne, kjer si se aktivno z vso vmeno vključil v delo v korist in za dosego naših skupnih idealov.

Dolgo si se pogumno boril v naših vrstah in delal, iskal nove moči in svetlobe resnične vere, vse za novi lepši jutrišnji dan. Mogoče ti ob tvojem boju in delu nismo nudili tiste pomoči, ki si jo morda predvsem zadnje čase še kako pričakoval in potreboval od nas. Toda imeli smo dobre želje, da bi se med nami počutil kar najbolje, koliko smo uspeli, veš le ti Franci.

Nastala je praznina, težko jo bomo zapolnili. Tako pa žal lahko le nemo stojimo in se poslavljamo od tebe z zavestjo, da nas čaka enaka kruta resnica.

Mirno počivaj, Franci pod prelepimi gorenskimi gorami v tem prelepem našem kotu, ki si ga tako ljubil. Slava ti!

Sodelavci

ISKRA ELEKTROMECHANIKA KRANJ
MONTAŽNO SERVISNA ORGANIZACIJA LJUBLJANA
Medvedova 28

razpisuje v skladu s 17. členom statuta prosta dela

VODJE GOSPODARSKE SLUŽBE

s posebnimi pooblastili in odgovornostmi (vodilno delo)
Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka strokovna izobrazba ekonomsko-komercialne smeri in 5 let delovnih izkušenj
- višja strokovna izobrazba ekonomsko-komercialne smeri in 8 let delovnih izkušenj

Poleg navedenih pogojev morajo kandidati imeti tudi moralnopolitične vrline in aktiven odnos do samoupravljanja, sposobnosti vodenja, organiziranja in usklajevanja delovnega procesa.

Delavec bo izbran za opravljanje razpisanih nalog za mandatno dobo 4 let, v delovno razmerje pa bo sprejet za nedoločen čas.

oglašja

prosta dela in naloge

1. SAMOSTOJNEGA PREIZKUŠEVALCA

na montaži in umerjanju VF in TG naprav

2. VODJA ODSEKA ZA TEHNIČNO DOKUMENTACIJO

3. MONTAŽNEGA TEHNIKA

za VF naprave

4. MONTAŽNEGA TEHNIKA

za delo na montaži in preizkušanju avtomatskih telefonskih central

5. KNJIGOVODJA I

- Pogoji:
- pod 1 — tehniška šola elektro in 5 let delovnih izkušenj
 - pod 2 — tehniška šola elektro in 5 let delovnih izkušenj
 - pod 3 — tehniška šola elektro (lahko začetnik — pripravnik)
 - pod 4 — tehniška šola elektro (lahko začetnik — pripravnik)
 - pod 5 — ekonomska srednja šola (lahko začetnik — pripravnik)

O izidu izbire bomo prijavljene kandidate pismeno obvestili v 30 dneh od poteka roka za prijave.

Kandidate prosimo, da pošljejo pismene vloge s kratkim opisom dosedanjih zaposlitev in dela ter dokazala o zahtevani strokovni izobrazbi v 15 dneh po objavi kadrovski službi — Iskra Montažnoservisna organizacija Ljubljana, Medvedova 28.

ISKRA
Industrija za telekomunikacije,
elektroniko in elektromehaniko
KRANJ

razpisuje

delo in delovne naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostjo

VODJE GOSPODARSKE PRIPRAVE PROIZVODNJE

V TOVARNI MEHANIZMOV LIPNICA IN
V TOVARNI STIKAL KRANJ

Poleg pogojev določenih z zakonom morajo kandidati izpolnjevati tudi naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske, strojne ali organizacijske smeri;
- 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju ustreznih del in nalog;
- znanje enega svetovnega jezika.

Prijave na razpis z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjih zaposlitev, naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: ISKRA ELEKTROMECHANIKA KRANJ, 64000 Kranj, Savska loka 4, Kadrovska področje, z oznako: „za razpis“.

Kandidati bodo o rezultatih razpisa obveščeni v roku 30 dni.

Slavnostno okrašena Ljubljana, zastave, plakati, znamenja, pa mogočni pano na ljubljanskem gradu in, seveda, središče dogajanja 8. kongresa ZK Slovenije — osrednja dvorana na Gospodarskem razstavišču — bodo še dolgo ostali v spominu delegatov kongresa iz vse Slovenije, pa tudi Ljubljančanov in morebitnih obiskovalcev. Ljubljana, vsa Slovenija je takrat dobesedno živela s kongresom; za takšno slavnostno vzdušje pa imajo gotovo veliko zaslug oblikovalci in propagandisti v temeljni organizaciji Marketing v Iskra Commerce.

Idejni snovalec vseh grafičnih in prostorskih rešitev je bil grafični oblikovalec Miljenko Licul, ki je bil hkrati tudi vodja projekta, za tekstualno opremo plakatov pa je skrbel propagandist Dušan Benko. Vsega dela seveda sama ništa mogla opraviti, zato sta takoj po pridobitvi natečaja zbrala okoli sebe team strokovnjakov iz Marketinga — grafičnega oblikovalca Ranka Novaka in prostorskega oblikovalca Milana Zornika ter zunanjega sodelavca arhitekta Janeza Kozelja.

Pri snovanju in izpopolnjevanju osnovne ideje sta sodelovala tudi z vidnimi slovenskimi kulturnimi delavci, zgodovinarji, fotoreporterji; pomemben delež pa je prevzel nase fotolaboratorij v Marketingu.

Torej, dobro utečena skupina strokovnjakov, v okviru katere pa sta nosila večino bremena naloge Miljenko Licul in Dušan Benko. Naloga, ki sta si jo zastavila v tednih pred kongresom ni bila lahka, kar poudarjata še sedaj, po številnih priznanjih, ki sta jih bila deležna z vseh strani na račun projekta celostne podobe 8. kongresa.

Kako prikazati Zvezo komunistov Slovenije v vseh njenih razsežnostih, kako jo prikazati ob njenem kongresu, ob dogodku, ki zaključuje določeno obdobje delovanja ter pričinja naslednje, torej ob kongresu, ki naj oceni prehojeno pot in začrta delo za prihodnje?



Dušan Benko in Miljenko Licul med delom.

ne samo zvezo komunistov kot zaključeno organizacijo, pač pa sva želela povedati nekaj več o človeku, o njegovi novejši zgodovini, o njegovem razvoju, o njegovem vsakdanu.

Simbol: zvezda, srp in kladivo. Navadno danes znane grafične podobe manifestacij slonijo na znaku, ki se vedno ponavlja kot neka konstanta. Za razliko od tega so Miljenko in drugi delavci v Marketingu ter zunanji sodelavci poizkusili z nekaj različnimi

Z nasmehom in hudomušno sta med drugim tudi opozorila, da je bil 6. član teama za izgradnjo celotne podobe kongresa... računalnik. Osnovni znak kongresa, torej podoba treh zvezd, treh kladiv in treh srpov je delo Miljenka Licula, na podlagi preciznih osnovnih elementov simbola zveze komunistov pa je dal računalnik nekaj različnih rezultatov, seveda po oblikovalčevi sugestiji o transformaciji. Te „računalnikove“ izpeljanke so porabili organizatorji za glavno sceno

Iskrina zvezda v Švici dobro svetli

V času zunanjetrgovinske konference v Portorožu smo se o Iskri in njenem izvozu na švicarski trg pogovarjali tudi z Julijem Novljanom, ki je predstavnik naše zvezde na švicarskem trgu. Pogovor je začel takole:

„Naše predstavništvo deluje v Švici šele dobra tri leta in pol. V tem času se je pokazalo, da je bila odločitev pravilna. Na začetku smo izvozili v Švico za 2,3 milijona švicarskih frankov Iskrinega blaga, lani pa smo dosegli že prek 6,8 milijonov frankov. Izvoz pa bi bil še bistveno večji, če ne bi odklonili za okrog 2 milijona frankov naročil zato, ker Iskra, oz. njene tovarne niso mogle dobaviti izdelkov, ali pa so bili le-ti terminizirani s prekasnimi dobavnimi roki tako, da za kupce niso bili več zanimivi. To pa seveda pomeni, da smo kupce, ki smo jih obdelovali eno do dve leti, odbili že s prvim naročilom. Razumljivo se bomo k tem kupcem le težko vrnili.“

S kakšnimi problemi ste se srečevali v letu 1977?

„Glavni problem v letu 1977 ni predstavljala več kvaliteta, ampak dobavni roki. Nerazumljivo je namreč to, da niso bili dobavni roki, potrjeni s strani Iskre, nikoli izpolnjeni. Ugotavljam, da v lanskem letu niti ena pošiljka ni prispela do dogovorjenega roka. Če je že proizvodnji uspelo izdelati izdelke do določenega roka, pa je zatajila administracija in tako blago ni pravočasno prispelo.“

Se vedno pa ostaja tudi problem kvalitete, čeprav se zaradi kvalitete s kupcem le da dogovarjati, zaradi zamujanja dobavnih rokov, za katere sploh ne povemo vnaprej in se tudi ne opravičimo za zamudo, pa ne. Tako kupci računajo na blago in nimajo večjih zalog v skladiščih, ker želijo, da nabavljeno blago pride sorazmerno hitro v proizvodnjo.“

Kaj je Iskra v preteklih letih na švicarski trg v glavnem izvažala?

„Izvažali smo v glavnem izdelke vseh Iskrinih branž. Najmočnejša je bila Elektromehanika — pri tem ima največji delež Perles v kooperaciji — potem je bilo iz Elektromehanike izvoženih še precej elementov, žal pa je proizvodnja iz Vege, ki smo jo že sorazmerno dosti izvažali na švicarsko tržišče iz kvalitativnih razlogov popolnoma odpadla. V zadnjem času izvažamo zelo veliko elementov, predvsem zato, ker smo dobili novega zastopnika. Prvi zagon pa je dal tudi prva razočaranja; tudi tu se je pojavil že prej omenjeni razlog — zastopnik ni pravočasno dobil robe, nastopile pa so tudi težave s kvaliteto, tako da se je pri kupcu navdušenje ohladilo in se za-



Julij Novljan.

stavlja vprašanje, če bo trend naročil izvoza še takšen kot je bilo mišljeno na začetku.

Najmočnejša izvozna branža je bila široka potrošnja. V Švico smo izvozili za 1,8 milijona frankov te proizvodnje, toda zaradi situacije v proizvodnji motorjev in delno zaradi težav v proizvodnji gospodinskih aparatov je ta branža stagnirala od 0,6 milijona frankov v letu 1976 na 890.000 frankov lanskem letu. V porastu je izvoz Avtoelektrike, toda zaradi težav s kvaliteto je vprašanje, če bo v bodoče Avtoelektrika sploh še prišla v poštev za švicarsko tržišče. Začeli smo izvažati tudi kondenzatorje in upam, da bomo na tem področju dosegli velike napredek. Izgleda, da so se razmere nekaterih Iskrinih tovarnah le izboljšale.“

Kaj pa uvoz prek vaše firme?

„Naša firma se s uvozom skoraj ukvarja. Nastopamo le takrat, kadar naš izvozni sektor v Ljubljani prosi za intervencije, posredujemo tudi določene informacije, zbiramo ponudbe drugače pa uvoz v Švico teče direktno Iskra — Švicarski partnerji.“

Na kakšne probleme ste pri izvozu največkrat naleteli?

„Kot sem že omenil, smo imeli vlike težave pri izpolnjevanju dobavnih terminov, nekatere težave s kvaliteto, kar pa se da s kupci v razgovoru utemeljiti in opravičiti. Najtežji problem, ki iz leta v leto narašča pa je kršenje osnovnih formalnih trgovskih zakonitosti, kar pomeni, da kupci ne dobijo odgovorov na pisma, na teleks in da je za vsak odgovor potreben nekaj intervencij. Teh odnosov s kupcu ne da razložiti in opravičiti. Veliko pomanjkljivost pomeni tudi to, da zamujamo in pozabljamo potrjevati naročila. To spravi kupca v dvom, se ne ve, ali je Iskra naročilo sploh dobila in, ali je upoštevala dogovorjene termine ali ne. Na tem področju morali hitro nekaj spremeniti, z malo dobre volje posameznikov bi se dalo rešiti.“

Ali so cene Iskrinih izdelkov na švicarski trg primerne?

„Vprašanje cen je vedno kočljivo. Če smo bili pred leti v vsaki ozirom konkurenčni z neposrednim Nemcem, pa tudi italijanski proizvodnji, je bila znana kot najnižji ponudnik. Danes situacija popolnoma drugačna. Dostikrat ne konkuriramo niti Nemcem, niti Italijanom, Japoncem ampak sploh ne; prav tako tudi cenam ameriške proizvodnje ne. Popolnoma nerazumljivo je, da na porast švicarskega franka, ki je v zadnjih letih porastel kar za 30 %, dvigamo še naše cene za 30 %. Tudi tukaj bi bilo verjetno potrebno nekaj ukreniti.“

Kakšna pa je na splošno Iskrina kakovost?

„Čez kakovost pa se v letu 1977 nisem mogel več tako pritoževati, saj se na primer za švicarska tržišča v letih 76/77 kakovost le izboljšala. Kakovost pa se je poslabšala pri instrumentih, kar je razumljivo.“

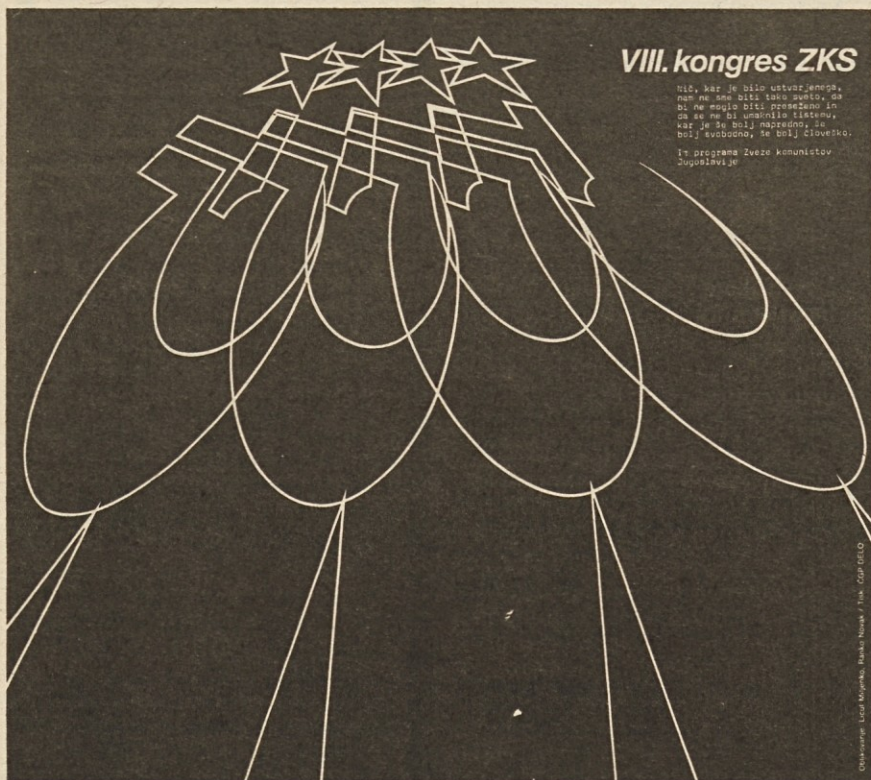
Ali so Iskrini izdelki sodobni?

„O sodobnosti Iskrinih izdelkov težko govoriti tudi zaradi tega, ker v Švico izvažamo pretežno polizdelke, elemente, pri končni obdelavi pa je problem toliko sodobno kot pridebitev ustreznega atesta, ki je za švicarsko tržišče potrebno. Take ateste imamo za nekaj izdelkov, moram pa reči, da je pridobitev atesta zelo težko.“

(Dalje na 7. strani)



Uspela grafična rešitev s simboli ZKS.



Grafična oprema vabil na 8. kongres.

Zmagovalca natečaja za celostno podobo 8. kongresa ZKS — organiziralo ga je Društvo oblikovalcev Slovenije, razpisal pa CK ZK Slovenije — sta „vso težo vizualizacije naslonila na nek sistem plakatov“, kot poudarja Miljenko Licul, „s katerim sva pravzaprav skušala oblikovno predstaviti,

variantami obogatiti vizualni vtis zvezde, srpa in kladiva in to ne samo vtis znaka, pač pa z njim vsega tistega, kar je predstavljalo kongres. Bistvena naloga oblikovalcev je bila torej oživetiti simbol komunistov, simbol nas vseh.“

„To, da nam je uspelo, lahko bi rekel, razgibati zvezdo, srp in kladivo je hkrati tudi dokaz, da ti elementi niso tako standardni ter, da se z njimi izražati še več in sodobno,“ poudarja ta Miljenko in Dušan.

v kongresni dvorani pa za opremo ovitkov kongresnih materialov itd.

O sodelovanju in vlogi „šestega člana“ teama je Miljenko Licul naslednjega mnenja: „Vsaka kreativna dejavnost mora pravzaprav izražati neko povezanost z dosežki časa. V našem primeru je to eksploatacija računalnika, ki nam je dal nove in sveže oblikovne vrednote, kakršnih človek ne zmore več. Človek je seveda še vedno prisoten v tisti fazi, ko nekaj idejno in miselno zasnuje, stroj pa mu pomaga izbrati optimalne vrednosti.“

Omenili smo že velik delež, ki ga je imel pri organizaciji izvedbe ureditve celotnega kongresnega dogajanja kolektiv Marketinga v Iskri Commerce. Sem sodi zlasti scena v hali A, poleg tega pa so naši oblikovalci poskrbeli za ureditev celotnega gospodarskega razstavišča ter naredili idejne zasnove za ureditev Ljubljane in slovenskih regionalnih središč med kongresom samim.

Izgradnja celostne podobe 8. kongresa, ki bo gotovo, še dolgo ostala v spominu nas vseh je torej delo Miljenka Licula, Dušana Benka, delavcev v TOZD Marketing v Iskri Commerce, delavcev Iskre.

Lado Drobež



Eden izmed plakatov za 8. kongres ZKS.



Eden izmed plakatov za 8. kongres ZKS.



Eden izmed plakatov za 8. kongres ZKS.

Eden izmed plakatov za 8. kongres ZKS.

Vabimo k sodelovanju

SOZD ISKRA je prevzela velike zadolžitve, posebno na področju mednarodnega trženja, saj bomo na svetovnih trgih prodali za 1 milijardo dolarjev, kumulativno v obdobju 1976–1983.

Za uresničevanje te izredne zahtevne naloge bomo potrebovali nove sodelavce.

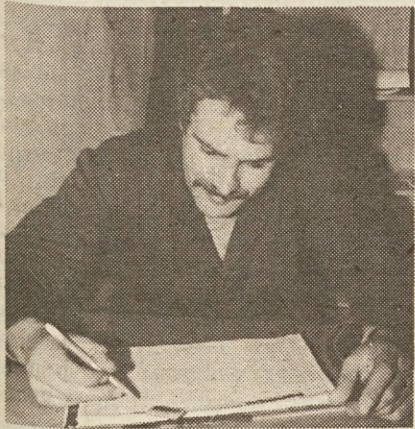
Vabimo vas k sodelovanju za vodstvena in komercialna opravila različnih kategorij. Če mislite, da imate ustrezne izkušnje, ali želijo, da na takšnih opravih sodelujete in se vključite kot poslovni nosilci mednarodnega trženja Iskre, vas vabimo na razgovor v ISKRA COMMERCE, TOZD ZUNANJI TRG, vodstvo izvoza, oz. vodstvo uvoza.

Nudimo vam prijetno delovno vzdušje, možnost izpopolnjevanja, tako doma, kot v tujini v strokovnem delu in izpopolnjevanju jezikov.

Največje zadovoljstvo — delo v domačem kraju

„In želje so postale resničnost“, smo zapisali v 36. številki lanskoletne Iskre, ko so v najzahodnejšem predelu naše domovine na Ligu nad Kanalom odprli nov obrat in pričeli s proizvodnjo vzbujalnih tuljav za potrebe tovarne velikih zaganjalnikov novogoriške Avtoelektrike. Bilo je 5. septembra, ko so se zbrali domačini pred novozgrajeno tovarno, kot pravijo obratu, saj ni nihče hotel zamuditi pričetka nove zgodovine v vasi Lig, otvoritve in s tem pričetka proizvodnje v novi „tovarni“. Danes dela v tem obratu 21 delavk in 4 delavci. Občutek, ki ga dobi človek ob vstopu v nov, svetel in zračen prostor je res „proizvođen“, saj pridne nenadomestljive ženske roke ustvarjajo, delajo in sploh proizvajajo kot majhen „tozdič“.

Ob obisku tega obrata sem hotel izvedeti, kako je sedaj, po dobrih sedmih mesecih, kolikor je stara „tovarna“, kako poteka delo, kakšno je počutje itd.



Vodja oddelka je Stojan Boltar, doma iz Kanala.

„Iz dneva v dan opažamo, kako velik pomen ima naš oddelek za ta kraj in za tukajšnje prebivalce. Danes je tu že 25 zaposlenih, kasneje nas bo še več. Večina teh pa je bila prej zaposlena v dolini, daleč od doma. Delo poteka v redu, seveda pa so včasih še prisotne določene težave, to pa le zaradi začetnih proizvodnih in tehnoloških postopkov. Sicer pa smo kot samostojna samoupravna delovna skupina tudi na ostalih področjih v koraku s tovarno velikih zaganjalnikov in seveda z delovno organizacijo, to pa pomeni, da smo opravičili dano zaupanje in trud, ki je bil vložen v to, kar imamo mi zaposleni in prebivalci teh krajev.“



Darko Markič je predelavec, doma iz zaselka Bajti, tri kilometre od Liga.

„Deset let sem delal v cementarni v Anhovem, dve leti pa v tovarni velikih zaganjalnikov na liniji rotorja. Ker sem doma tu v bližini, sem se prijavil za opravljanje del in nalog na tem delovnem mestu. Z delom sem zelo zadovoljen, saj je velikega pomena že to, da mi ni treba zjutraj v dolino. Prav tu nad našim obratom sem pričel z gradnjo montažne hiše, saj mi je staro potres močno poškodoval. Seveda ni potrebno posebej poudarjati prednosti zaposlitve v domačem kraju še posebno takrat, ko se odločiš za gradnjo.“



Zlatka Markič, delavka na navijanju tuljav.

„Leto dni sem bila na priučitvi v tovarni velikih zaganjalnikov na liniji tuljav. Tam sem tudi dobila potrebno prakso za delo, tako da mi ne dela težav in sem prav zadovoljna. Težje je zaradi prevoza, stanujem namreč v Anhovem, ker cesto popravljajo in moramo narediti precej daljšo pot. Tudi z osebnimi dohodki sem zadovoljna, čeprav so malo slabši kot v matični tovarni, vendar se zavedamo, da smo komaj pričeli z delom in da bo bolje. Pohvaliti pa moram dobro hrano in razumevanje, kar je predpogoj za dobro počutje na delovnem mestu.“



Jožica Žnidarčič, delavka na povijanju tuljav.

„Prav sedaj poteka peti mesec moje zaposlitve v tem lepem, svetlem obratu, kamor sem prišla iz Salonita Anhovo, kjer sem bila prej zaposlena. Priznati moram, da je bil začetek težak, veliko napora je bilo potrebnega, da sem pridobila potrebno prakso in spretnost, ki je pri tem delu potrebna. No, sedaj po petih mesecih je že bolje, normo celo presegam, skratka sem že „shodila“. Še v največje zadovoljstvo mi je prav to, da mi ni treba na nedeljsko in nočno delo kakršno je bilo v Salonitu, predvsem pa to, da imam zaposlitev v domačem kraju.“



Šestnajstletna Majda Markič dela na navijalnem stroju. Doma je iz vasi Debenje blizu Liga.

„To je moja prva zaposlitev in sploh prvo srečanje z delom v industriji. Moji prvi vtisi so dobri, rada prihajam sem, saj se tu počutim zelo dobro in sproščeno. Zadovoljna sem tudi z osebnimi dohodki, saj smatram, da sem dovolj plačana za tisto, kar napravljam. Ob tej priliki bi rada povedala, kako zanimivo je poslušati ne samo starše, tudi prebivalce teh krajev, ko se menijo o tem obratu, o tem, kako se je vas razvila, kako je pregled dolgočasje in vnesel novo pomlad v tukajšnje življenje. Torej smo vsi veseli, ne samo mi, ki tu delamo.“



Metoda Jereb, delavka na povijanju tuljav.

„Vsi prebivalci teh krajev smo z velikim navdušenjem sprejeli že samo vest, da bo Iskra zgradila v naši vasi majhno tovarno, kot ji pravimo tukaj. Kako velikega pomena je za vse nas, pove že podatek, da je po sedmih me-

sejih našlo delo v domačem kraju že 21 delavk in 4 delavci. Za tak odročni kraj pa to ni malo, še posebno ne, če pomislimo, da nas bo pozneje še več. Pred to zaposlitvijo sem bila dva meseca na priučitvi v matični tovarni, tako da mi delo poteka dobro in tudi postavljeno normo že presegam. Zato smo vsi hvaležni Iskri in vsem tistim, ki so pripomogli, da je nastala ta naša lepa tovarna.“



Slavia Mišček dela na povijanju tuljav, doma pa je iz vasi Kostanjevica oddaljene 3 km od Liga.

„Tudi jaz sem bila pred tem dva meseca na praksi na liniji tuljav v velikih zaganjalnikih. To mi je vsekakor veliko pripomoglo, da mi sedaj delo ne predstavlja večjih težav. Pred tem pa sem bila zaposlena pri „Hidromontaži“ v Anhovem, kamor sem morala z avtobusom zgodaj zjutraj. Bilo je zelo naporno, saj je precej daleč in še delo sem imela tako, da sem morala celih 8 ur stati. Sedaj sem veliko bolj zadovoljna, saj se vrnem domov zelo zgodaj in tudi doma lahko še postorim to in ono. Osebnih dohodkov so sicer res nekoliko slabši kot na prejšnjem delovnem mestu, vendar je več vredno to, da imam zaposlitev blizu doma in v prijetnejšem delovnem okolju.“

Delavke so mi povedale, da dobijo vsak dan zelo dobro in okusno pripravljeno malico, zato me je zanimalo, kdo pripravlja tople obroke.



Srečka Žbogar, kuharica iz Kanala, se trudi, da nasiti vsak dan poleg zaposlenih v Iskrinem obratu tudi 13 učencev, ki obiskujejo osnovno šolo na Ligo.

„Priznati moram, da mi je v veliko zadovoljstvo pripraviti vsak dan toplo malico za zaposlene v Iskrinem obratu in za 13 učencev. Trudim se, da bi bile malice kar najboljše, koliko mi to uspe, pa bi morali povprašati moje „goste“. Vem, da vsem ni mogoče ustreči, saj včasih tudi ne „rata“ tako kot želiš, če pa so zadovoljni, pomeni to zame največjo nagrado in plačilo ter obenem zadovoljstvo.“

Marko Rakušček



Pred nekaj dnevi je odšla v zaslužni pokoj dolgoletna sodelavka Iskre — Avtoelektrike Anica Špacapan. V juliju mesecu bi minilo 18 let njenega dela v Iskri, točneje v tovarni velikih zaganjalnikov na liniji rotorja. S svojim vestnim delom je veliko pripomogla k dobri poslovni rezultatom, mlajšim sodelavkam pa je z veseljem pomagala pri njihovem začetnem delu ter jim prenašala izkušnje in tradicije, pridobljene v NOB. Vsi sodelavci in sodelavke so se od Anice pristrčno poslovili z željo, da bi dolgo let v zdravju in zadovoljstvu uživala zaslužni pokoj, ter ji poklonili cvetje in spominsko darilo. Za vse dobre želje in darilo se je pristrčno zahvalila in po tej poti obljublja, da bo še naprej spremljala njihovo delo, spehe in težave, ter da bo ob vsaki ponujeni priliki še prišla na obisk.

Novice iz temeljnih organizacij DO Avtoelektrika

V petek, 21. aprila, se je sestal na zadnjem zasedanju v tej mandatni dobi DS DO Iskre — Avtoelektrike Nova Gorica. To zasedanje je bilo, kljub nekaterim sprejetim sklepom, v bistvu zaključno, torej svečanejšje zasedanje. Ob tem je vsekakor zanimiv podatek, da je bilo prav to zasedanje 12. po vrsti, iz tega pa lahko zaključimo, da se je „premlevalo“ še in še.

V četrtek, 20. aprila, je pričelo tretje delovno tekmovanje kovinarjev severne primorske regije. Na to tradicionalno tekmovanje se je letos prijavilo preko 150 tekmovalcev iz enajstih OZD, oziroma 24 TOZD. Tekmovalci se bodo pomerili v šestih delovnih panogah in sicer: varjenje (v štirih postopkih), struženje, rezkanje, brušenje, livanje in orodjarstvo. V Iskri Avtoelektriki bodo tekmovali livarji v Tovarni odlitkov Komen ter orodjarji, rezkarji in brusilci v Tovarni delovnih podestev v Novi Gorici. O delovnem tekmovanju, ki bo poudarilo pravi pomen ustvarjalne moči delavca — kovinarja bomo še poročali.

Preteklo nedeljo se je okrog 3.000 mladih do 17. leta doma iz sosednjih Goric udeležilo tradicionalnega vsakoletnega pohoda prijateljstva, ki je bil letos tretjič. Na Erjavčevi cesti v Novi Gorici so dvignili zapornice, tu bodo namreč v kratkem zgradili nov mejni prehod, saj povezuje prav ta cesta dve Gorici, in tako simbolično odpravili mejo, ki te dve mesti že dolgo ne loči več. Med številnimi mladimi udeleženci pohoda sta prestopila mejo tudi goriški župan in predsednik skupščine občine Nova Gorica Jože Šušmelj. Mladi iz Nove in Stare Gorice so ponovno izpričali željo po sodelovanju in medsebojnem spoznavanju.

V Novi Gorici so že stekle temeljne priprave na 10. jubilejni kongres slovenske mladine, ki bo pozno jeseni v najmlajšem slovenskem mestu v Novi Gorici. Organizacijski odbor, katerega člani so znani družbenopolitični delavci severno primorske regije je ugotovil, da je na razpolago dovolj tehničnih in drugih možnosti za nemoten potek kongresa. S kongresom bo slavnostno zazivila cela severnoprimorska regija, kjer bodo razne slovesnosti, manifestacije in prireditve. Nova Gorica in njeni prebivalci smo ponosni, da smo organizatorji jubilejnega kongresa slovenske mladine.

Letošnja osrednja proslava praznika dela 1. maja v novogoriški občini bo kot vsako leto v Opatjem selu na Krasu. Tudi letos bomo najprej poslušali kulturni program, slavnostni govorik bo Dušan Šinigoj, po „uradnem delu“ pa bo zabavni program z znanimi glasbeniki. Prireditelji obljublajo, da bodo poskrbeli za vse, ki bodo lačni in žejni.

Te dni poteka že 16. leto kar je bila osvojena proizvodnja zaganjalnika ZB 4, ki ga montirajo danes na poplame „fičkote“. Prav tako je bil pred šestnajstimi leti izvršen prenos montaže teh zaganjalnikov v sedanjo to-

varno velikih zaganjalnikov — takratni obrat I.

Tovarno AET Tolmin je zapustil dosednji direktor Lucijan Rejec, ki je odšel na novo delovno dolžnost predsednika izvršnega sveta skupščine občine Tolmin. To je vsekakor veliko priznanje ne le za TOZD AET Tolmin, pač pa za celo Avtoelektriko in sploh za Iskro. Tov. Rejcu želimo veliko uspehov pri opravljanju novih del in nalog ter mu k temu imenovanju iskreno čestitamo.

V okviru kulturne akcije obiskuje zaposlene v TOZD in DSSS v Avtoelektriki (podatki so samo za zaposlene v Novi Gorici) potujoča knjižnica „France Bevk“. Prav te dni smo od knjižnice dobili razveseljeve podatke, ki nam povedo, da je lansko leto obiskalo to knjižnico 931 bralcev in da so si ti bralci sposodili 2574 raznih knjig.

Največ bralcev 660, je prav iz neposredne proizvodnje, sledijo zaposleni v skupnih službah 141, 130 bralcev pa si je sposodilo knjige s tehnično literaturo. Na kratko preletimo še literaturo, ki je zanimala spoševalce knjig. Knjižnica je posodila 436 knjig za mladino, 141 leposlovnih knjig, 39 knjig s tematiko iz medicine, 68 knjig s področja uporabnih ved, 76 filozofskih knjig, 34 knjig s področja prirodnih ved in 24 umetnostnih knjig. Tudi za letošnje leto so podatki sposojanja knjig podobni lanskim, zato smo veseli, da je bila in je na ta način kar najbolj dostopna knjiga delavcu — proizvajalcu.

Marko Rakušček

ISKRA COMMERCE

ISKRINA ZVEZDA V ŠVICI DOBRO SVETI

(Nadaljevanje s 6. strani)

dolgotrajen postopek, zato ker se niti en izdelek ni bil pri prvem testiranju prepuščen monterjem. Tu smo si nakopali velike stroške, verjetno tudi zaradi tega, ker v tovarnah niso dovolj resno upoštevali pripomb, ki so bile dane na prvo zavrnitev.“

Kako pa je z Iskrinim designom?

„Na design za proizvode, ki smo jih izvažali v Švico, ni nobenih pripomb. Propagiramo pa naše izdelke predvsem na sejmu, ki je specializiran in katerega se Iskra zadnji dve leti udeležuje; tudi z reklamo v strokovni reviji, v kateri so navedene vse značilnosti proizvodnje, vključno z vsemi programi. Lahko torej rečem, da je Iskra in njena zvezda v Švici danes že dobro znana.“

Koliko vas dela v vašem predstavništvu?

„Obseg poslovanja v švicarski firmi je zaenkrat tak, da ga lahko opravi sam. Imam tajnico, ki v moji odsotnosti skrbi za potrebne informacije. Dežela je majhna, v enem dnevu jo lahko prepotujem in bi lahko opravił zato še dosti več dela.“

Kako pa je z možnostjo plasmana novih proizvodov na vaš trg?

„Možnost za to gotovo obstaja, na žalost pa moram povedati, da informacij o novih proizvodih ne dobim. Trenutno niti ne vem, za kakšne nove proizvode gre. Nerazumljivo je, da ne dobimo novih prospektov in informacij. Prodajati nekaj kar ne poznaš, pa ni mogoče.“

Vaši načrti v naslednjem letu?

„Letos predvidevamo povečanje in presežek 8 milijonov frankov, navezati nameravamo tudi pogovore z večjimi firmami za večje kooperacijske posle. Upam, da bo to osnova za razvoj poslovanja v naslednjih štirih letih in predvidevam, da bi v letu 1982 lahko prišli do izvoza med 14 — 15 milijoni frankov.“

Kakšen je po vašem mnenju pomen zunanjetrgovinske konference v Portoržu?

„Mislim, da je to pravzaprav pregled znanja. To potrjujejo sklepi s prejšnje konference. Tu sicer kritično in samokritično govorimo, ko pa se razidemo, teče stvar po starem. Po mojem je to zato, ker v našem sistemu ni dovolj urejeno to, da bi nekdo osebno odgovarjal, da bi ukrepali proti tistim, ki se ne držijo sklenjenih dogovorov.“

O PROGRAMU SAMOUPRAVNE ORGANIZIRANOSTI

V mesecu marcu so potekale v temeljnih organizacijah in družbenopolitičnih organizacijah razprave o programu bodoče samoupravne organiziranosti delovne organizacije Iskra-Industrija za avtomatiko. Na skupni seji akcijskih organov delovne organizacije je bilo pojasnjeno, da so bile na razpravah v TOZD teze programske usmeritve verificirane. Podane so bile tudi nekatere pripombe oziroma smernice, ki so bile sprejete in skupno s samo zasnovo posredovane delavskemu svetu v sprejem. V času razprav se je pojavil tudi predlog, da se ustanovi koordinacijska komisija, ki bi delala na pripravi nove organiziranosti in štiri podkomisije za premoženjsko stanje, za pripravo delovnih osnutkov samoupravnih splošnih aktov, za dohodkovne odnose in ekonomiko ter komisija za organizacijska vprašanja. Seji je prisostvoval tudi tov. Preskar, v.d. glavnega direktorja, ki je poudaril, da je bila povsod prisotna misel, da to fazo dogovorov nadaljujemo s pripravljanjem samoupravnih splošnih aktov. „Razprave so potekale dokaj živo“, je poročal tov. Preskar, „pripombe, ki so bile dane pa samo še potrjujejo dejstvo, da moramo v tej smeri nadaljevati, za posamezne konkretne naloge pa vključiti še zunanje delavce. Potrebno je pripraviti kvalitetne dokumente, ki bodo kot taki izključevali vedno nove pripombe, dosežanje vključiti v koncept ter določiti nosilce in roke nalog.“

V razpravah po temeljnih organizacijah so se največkrat pojavile naslednje pripombe:

- konkretno je potrebno postaviti nosilce in roke nalog
- več poudarka in konkretizacije je potrebno posvetiti planiranju
- poudarek večji delitvi dela
- urediti organizacijo razvoja
- dohodkovni odnosi morajo biti jasno dorečeni, vzpostaviti je potrebno osnovne smernice
- urediti finančno situacijo
- proučiti je potrebno področje kontrole kvalitete
- urediti lokacijo razvoja, tržišstva in sistemov
- prav tako avtomatsko obdelavo podatkov
- programsko usmeritev je potrebno izpolniti z investicijsko politiko itd.

Na osnovi podanih stališč temeljnih organizacij in družbenopolitičnih organizacij so na sklepni seji sprejeli sklepe, ki zajemajo naslednje ugotovitve:

- da so bile teze programske usmeritve in samoupravne organiziranosti vključno s pripombami s strani vseh temeljnih organizacij in družbenopolitičnih organizacij podprte
- da se bo poostрила politična odgovornost do tistih, ki bodo za kakršenkoli odgovor ali sklep dajali napačne ali druge informacije ali celo zavzemali drugačne sklepe
- da se poimensko predlaga delavskemu svetu delovne organizacije koordinacijsko komisijo za nadaljnje akcije v novi organiziranosti in podkomisije, ki smo jih omenili že uvodoma.

Š.D.

TOZD TELA

Z občnega zbora sindikata

V sredo, 19. t.m. je bil v prostorih restavracije na Savski c. 3 občni zbor konference osnovne organizacije sindikata temeljne organizacije TELA.

Prisotni so v okviru druge točke dnevnega reda prisluhnili poročilu predsednika konference, Korunovski Vaska o delu konference v mandatnem obdobju 1976–1978. Že uvodoma je bilo rečeno, da je organiziranost sindikata v TOZD TELA specifična, saj v njej deluje šest osnovnih organizacij, ki se združujejo v konferenco. Razlog za takšno organiziranost je v velikosti TOZD in dislociranosti obratov. Temu primeroma je organizirano tudi njeno delo, kjer sodelujejo še štiri stalne komisije za:

- komisija za razvoj samoupravljanja
- komisija za družbeni standard
- in komisija za družbeno samozadržito.

Ce zapišemo povzetek iz poročila, lahko rečemo, da je konferenca delovala na sledečih področjih:

- Izvajanje ZZZ glede samoupravne organiziranosti, kjer je komisija za razvoj samoupravljanja delovala pri dogovarjanjih o novi samoupravni organiziranosti, ki jo bo TOZD TELA tako kot delovna organizacija morala izpeljati. Njihov prispevek je bil tudi pri usklajevanju nekaterih internih sporazumov in pravilnikov. Aktivno se je posvetila obravnavi osnutka zakona o delovnih razmerjih in sprejemu pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in za delitev sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo v TOZD.

- Pri spremljanju produktivnosti v razmerju z dohodkom so se zavzemali za rešitve, ki povečujejo odvisnost dohodka od produktivnosti dela in dobrega gospodarjenja. Zato so večkrat opozarjali na slabosti (povečani proizvodni stroški, velike zaloge itd.) pri obravnavi periodičnih in zaključnih računov.
- Za uveljavljanje samoupravne delavske kontrole pa ni bilo dosti posluha, saj le-ta ni dobila podpore in ne afirmacije kot organ samoupravnega pomena.

- Na področju uveljavljanja delegatskega sistema je konferenca po posvetovanju z delegati ugotovila slabosti, ki se porajajo pri njihovem delu in sprejela sklepe za odpravo le-teh.
- Zelo dobro je bilo sodelovanje z odborom za ljudsko obrambo in družbeno samozadržito. Omenim naj, da je komisija za družbeno samoza-

ščito napravila program za vzgojo in izobraževanje sindikalnega članstva za družbeno samozadržito.

— Če na kratko spregovorimo še o sodelovanju konference z drugimi samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami v TOZD in nazven z občinskim sindikatom, ga lahko ocenimo kot uspešno.

V razpravi na poročilo so sodelovali:

Godec Jože — vodja organizacijsko-kadrovskega področja:

„V prihodnjem obdobju bo potrebno združiti vse sile za reševanje problemov v proizvodnji, kjer je sindikalna organizacija že sodelovala. Prav tako v programski prestrukturaciji, ki jo bo potrebno izpeljati v skladu z vsemi deli delovnega procesa.“

Radošević Jože — predsednik delavskega sveta TOZD TELA:

„Kljub nekaterim izrečenim kritikam o sodelovanju sindikata s samoupravnimi organi, je bil sindikat v preteklem obdobju močna opora za organe samoupravljanja.“

Jere Miroslav — vodja sektorja naprav in elementov energetiki v TOZD TELA:

„Večji poudarek bo potrebno dati informiranju, saj se čuti premajhno delovanje v smislu dejanskega obveščanja.“

Temlin Štefan — sekretar bežigrskega občinskega sveta Zveze sindikatov:

„Samo pohvalim lahko dejavnost sindikata vaše TOZD v preteklem mandatnem obdobju, ki je bilo vsebinsko izredno bogato. Tudi sodelovanje z občinskim sindikalnim svetom je bilo uspešno. Naj omenim še nekaj bistvenih nalog, ki čakajo sindikat v naslednjem mandatnem obdobju:

- uresničevanje ZZZ
- izvajanje zakona o medsebojnih razmerjih
- nagrajevanje po delu
- planiranje

Več pozornosti bo konferenca morala posvetiti delovanju konference delegacij za SIS in ZZZ, saj dosežanje ni bilo zadovoljivo. Da pa vam bo to uspelo, bo vsekakor potrebno doseči tudi dodatne vire informiranja.“

V nadaljevanju so delegati sprejeli finančno poročilo za preteklo leto in plan za 1978. leto. Letni delovni načrt za tekoče leto je konferenca sprejela že na 8. redni seji, 6. 3. 1978.

Š.D.

O vlogi zaposlene žene

Ce na kratko pregledamo vlogo zaposlene žene v samoupravni socialistični družbi, se na tem področju pojavljajo nekatera resna zaostajanja in v neki meri celo deformacije. Problematika o položaju in vlogi žensk postaja iz dneva v dan vse sestavnejši del boja za samoupravne odnose.

Glede na idejno usposabljanje in marksistično izobraževanje žensk je za Zvezo komunistov resno opozorilo, da je od 800.000 žensk, kolikor jih je včlanjenih samo 45.000 delavk in da se njihovo število zelo počasi večja. Nezadovoljiva je izbira žensk v organe in vodstva vseh družbenopolitičnih in družbenih organizacij, na vodilna in odgovornejša delovna mesta.

Izboljšanje položaja žensk je neposredno povezano s krepitvijo materialne osnove družbe in z odpravljanjem razlik med posameznimi področji. Prizadevanja za višjo produktivnost dela, za uveljavljanje dosežkov v proizvodnji so temeljni pogoji za izboljšanje življenjske ravni vseh delovnih ljudi. Predvsem pa bo potrebno spremeniti preživetlo zavest o neenakovrednosti spolov in spodbujati humanizacijo odnosov.

Ce pogledamo konkreten primer v naši temeljni organizaciji lahko ugotovimo, da vse premalo žensk aktivno sodeluje v družbenopolitičnem življenju. V kolikor pa sodelujejo pa je njihova pot do soustvarjanja precej osamela in težka. V naši temeljni organizaciji predstavljajo ženske eno tretjino zaposlenih. Njihova vloga in pomen sta veliko večja kot si večkrat površno predstavljamo. Sprejeli smo vrsto ukrepov in samoupravnih aktov, ki spremenjajo položaj in vlogo neposrednega proizvajalca, torej tudi žene, ki imajo posebne pravice kot matere. Pa je večkrat vse to le preveč načelno. Ob 8. marcu se enkrat letno spomimo žensk navadno le z rožami in darili, namesto da bi nenehno, ob vsaki priliki uresničevali načelo, ki daje ženski samoupravljalci in materi enake pravice v družbenem življenju.

Vzrokov za takšno stanje je več. Na področju zdravstvenega in otroškega varstva stanje ni urejeno, saj je veliko izostankov zaradi nege družinskih članov. Tudi na premetitvi na druga delovna mesta zaradi zmanjšane delovne sposobnosti se pojavljajo problemi, katere na žalost vse prevečkrat spregledamo. Premalo je tudi delavk iz neposredne proizvodnje, ki bi se izobraževale ob delu itd.

Iz vsega tega sledi, da bomo morali v bodoče vključevati naše delavke v delo samoupravnih organov, družbenopolitičnih organov in sicer ne le kot članice temveč tudi na bolj odgovorne naloge. Zagotoviti jim bo potrebno izobraževanje ob delu. Vse to pa bomo lahko opravili le z ustanovitvijo komisije za družbena vprašanja naših delavk iz neposredne proizvodnje, ki bi se izobraževale ob delu itd.

Iz vsega tega sledi, da bomo morali v bodoče vključevati naše delavke v delo samoupravnih organov, družbenopolitičnih organov in sicer ne le kot članice temveč tudi na bolj odgovorne naloge. Zagotoviti jim bo potrebno izobraževanje ob delu. Vse to pa bomo lahko opravili le z ustanovitvijo komisije za družbena vprašanja naših delavk, ki bo koordinirano delala in spremljala tekočo problematiko v naši temeljni organizaciji.

Florjančič Milena

NASLEDNJA ŠTEVILKA 13. MAJA

Obveščamo cenjene bralce, da bo naslednja, 20. številka tednika „Iskra“ zaradi prvomajskih praznikov izšla 13. maja.

Uredništvo

Elektronska večkomponentna tehtnica VDT 21-D

Iskra oziroma Zavod za avtomatizacijo je že 1962. leta osnoval posebni razvojni oddelek za „Elektronsko tehtanje in doziranje“ in s tem prva začela uvajati sodobno elektronsko tehtanje v tehtalno doziranje in tehnološke procese. Z razvojem ostalih krmilnih sistemov, celo vrsto elektromehanskih regulacijskih in elektronskih komponent, posebno pa z novo familijo elektronskih tehtnic in posebnih naprav, je Iskra omogočila industriji sodoben elektronski način merjenja fizikalnih veličin kot so mase, sile, pritiski, momenti itd.

Ce hočemo spregovoriti nekaj besed o elektronskih tehtnicah kot eni od naprav za merjenje fizikalnih veličin, moramo navesti značilnosti, po katerih se loči od klasične-mehanske tehtnice. Pri slednji se uporablja princip mehanske ročice oziroma sistema ročic. Podatek o masi je tu običajni pomikalni zasuk mehanskega sistema. Pri elektronskih tehtnicah pa se uporabljajo merilni pretvorniki, na katere je postavljena ustrezna posoda, ki silo mase pretvarja neposredno v električni signal. Merilni pretvorniki so lahko različnih izvedb, vendar so se zaradi zahteve po izredno visoki merilni natančnosti najbolj uveljavili tenzometrični uporovni merilni pretvorniki, ki jih zasledimo pod imeni merilne doze. Prednost omenjenih doz je v uporabnosti in enostavnosti vgradnji pri vseh merilnih območjih, saj hitro reagirajo na spremembo v obremenitvi, kar omogoča odpravo mrtvih časov pri meritvah, so neobčutljive na zunanje pogoje, ni potrebno vzdrževanje, mazanje in čiščenje in ima izredno univerzalnost uporabe (viseča, sloneča bremena, meritev bremen v gibanju). Pomanjkljivost je le v nevarnosti uničenja zaradi mehanskih preobremenitev. Običajno je dovoljena preobremenitev do 150 % naziva obremenitve.

Ena iz familije elektronskih tehtnic

INDUSTRIJA ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO, LJUBLJANA

TOZD UPORI ŠENTJERNEJ

»Graščaki« bi radi tovarno

Kostanjeviški grad je že kar pojem slovenske sodobne kulture in umetnosti. Forma viva v Kostanjevici je tja pritegnila oči vse svetovne javnosti. V istem gradu pa je tudi Iskra, delovna enota — Industrijska elektronika šentjernejske TOZD. Zanimivo, Iskraši nočejo biti več „graščaki“, rajši bi se preselili v novo tovarno.

Kostanjeviška Iskra — Industrijska elektronika je nastala največ zaradi potreb v Kostanjevici in zaradi načrtne politike TOZD Upori, ki je hotela delo približati delavcem, oz. delavkam, ker so te v veliki večini. Pri ustanavljanju sta bila pobudnika tudi občina in republika, ki sta hoteli zaposliti precej še ne zaposlenih delavcev. V začetku so se lotili rezervnega programa TOZD Upori, nato pa prešli že na bolj specifičen program. Izdelujejo svetlobne regulatorje, električne regulatorje za gospodinske aparate in spojne elemente za motorna vozila, katerih večino izvozijo. Prav zdaj pa uvajajo proizvodnjo žičnih uporov. Nov proizvod je tudi električni vžigalnik za plin. Izdelujejo pa tudi hibridna vezja v klasični izvedbi za telefonske centrale.

Ivan Metelko, vodja obrata mi je razložil tudi nekaj načrtov. Ker je TOZD Upori z mnogostrano dejavnostjo postal zrel za reorganizacijo,

je večkomponentna tehtnica tip VDT 21-D. Naprava s programskim delom omogoča avtomatsko doziranje večjega števila komponent v napačno določenem medsebojnem razmerju in v zelenih količinah. S tehtnico v povezavi s krmilno logiko in z ustreznimi izhodnimi napravami doziramo najrazličnejše sipke materiale ali tekočine. Prvenstveno pa je namenjena za uporabo v gradbeni industriji (asfaltne baze, betonarne, tovame suhe malte), živilski industriji (tovarne močnih krmil, pekarnice), kemični industriji (mešanje in doziranje smol, lakov, barv), vendar je grajena tako, da jo je možno uporabiti v poljubnem proizvodnem procesu za večkomponentno avtomatsko doziranje.

V standardni izvedbi je grajena iz:

- merilni pretvornik — možna je uporaba več enakih merilnih doz
- omarica oziroma panel z elektronskim merilnim, programskim in napajalnim delom
- posebni pribor (naprimer fiksni program, protokoliranje podatkov, daljinski prenos informacij itd.)

Celotna naprava je grajena v obliki funkcionalnih modulov na standardnih tiskanih ploščah. Prav tako so 19 colski panel in priključne letve za zunanje povezave z ostalo krmilno logiko standardni. Elektronski sistem je grajen s CMOS integralnimi vezji, pretežno visoke stopnje integracije.

Proizvodnja kompletnih elektronskih instrumentov in standardnih podsklopov, s katerimi rešujemo kompletne procesne sisteme v industriji teče v Tovarni avtomatskih in varilnih naprav TOZD SVN. Potrebe po omenjenih elektronskih napravah za merjenje fizikalnih veličin, katerih edini proizvajalec v Jugoslaviji smo do sedaj mi, so velike in nudijo možnosti plasiranja tako na domačem tržišču kot v izvozu na področje držav SEV-a kot na Zahod.

Š.D.



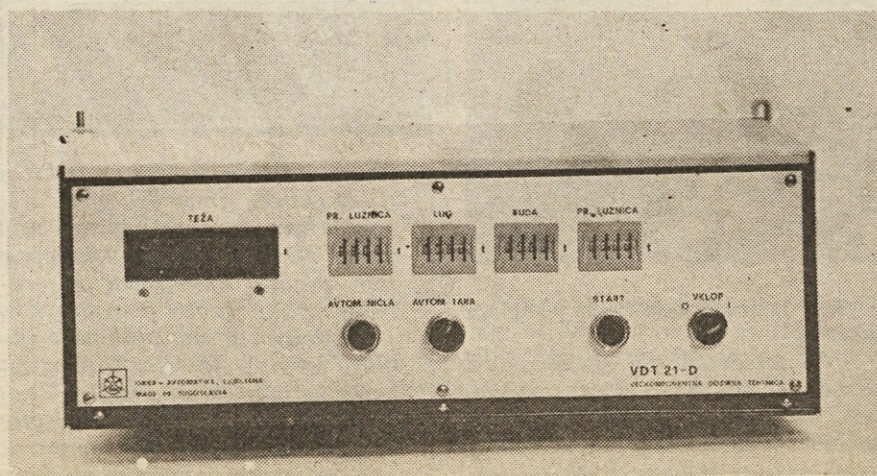
Marija Brdnikova v kostanjeviški Iskri kontrolira regulatorje.

ima tudi preveč zaposlenih za osebno samoupravno udeleževanje — zaposlenih je že prek 1100, bodo ustanovili več samostojnih TOZD, med katerimi bo po predlogu tudi TOZD Industrijska elektronika.

Seveda taka osamosvojitve zahteva precej priprave, zlasti ekonomsko raziskavo samostojnega poslovanja in proizvodnje. To imajo že v delu. Poleg tega pa so prostori v gradu postali pretesni in ker so nenamenski, je tudi organizacija dela zelo zamotana. Poleg tega so vsi prostori v nadstropju in je treba ves repromaterial in izdelke prenašati in prevažati navzgor in navzdol. Zato že mislijo na novogradnjo. Imajo tudi že ogledan in obljubljen prostor v „kostanjeviški industrijski coni“, kjer sta že dva manjša podjetja. Imajo v pripravi elaborat za to investicijo in upajo, da bodo kmalu lahko začeli z realizacijo.

Imajo pa še precej možnosti za razširitev proizvodnje, saj ljudi ne manjka. Nasprotno. Iz Kostanjevice ne odhajajo več za kruhom, vse več jih zadnja leta ostaja doma, za kar ima nemajhno zaslugo tudi Iskra.

FY



Elektronska večkomponentna tehtnica VDT 21-D.

CILJ JE: DOSEČI PROFESIONALNO KAKOVOST

Če sodimo po temeljih srednjeročnega plana Iskre in po sedanjem tempu investiranja, je Industrija elementov med največjimi vlagatelji v posodabljanje in razširitev proizvodnje. Ta delovna organizacija se srečuje z najzahtevnejšimi trgi v svetu, zato tudi največ inovira in se vsak čas prilagaja najnovejšim dosežkom tehnike in zahtevam trga. O tem smo se pogovarjali z glavnim direktorjem IEZE Gojmirom Blenkušem.

V vaših TOZD je velik razmah investicij, kaj vse gradite in opremljate in kaj boste s tem dosegli?

V skladu s Temelji plana 1976-80 Iskre, smo se v naši delovni organizaciji odločili, da bomo uvedli sodobno tehnologijo proizvodnje na nekaterih področjih, spet drugod pa posodobili že obstoječo.

V ta namen bomo v tej „petletki“ investirali 750 milijonov dinarjev, s čimer bomo dosegli kvalitativen in kvantitativen premik, oz. skok v naši proizvodnji. Podvojili bomo proizvodnjo in dosegli profesionalno raven kakovosti naših izdelkov.

Lani je bila že zaključena investicija v TOZD Feriti in dosegli smo načrtovano raven proizvodnje. Letos pa bomo zaključili vlaganja v še 4 TOZD: v Mikroelektroniko, ki bo začela obratovati jeseni, v TOZD Upori, kjer bo stekla proizvodnja potenciometrov in novih prostorih že maja, v Polprevodnikih v Trbovljah in v Keramičnih kondenzatorjih v Žužemberku.

Poleg teh bomo vložili precej tudi v tekoče investicije za debeloslojna vezja in večslojne kondenzatorje. S tem bomo dosegli vrednost investicij v višini 400 milijonov dinarjev in s tem bo letos zaključenih nad polovico srednjeročnih investicijskih nalog.

Rezultat teh nalog pa bo nova tehnologija mikroelektronskih vezij, večslojnih kondenzatorjev in drugih. Modernizirali in posodobili pa bomo proizvodnjo potenciometrov, večslojnih in tenkoslojnih kondenzatorjev.

Že letos bomo začeli tudi z vlaganji v TOZD Elektroliti in v TOZD Magneti. Čakamo le še na odobritev banke in na soglasje za uvoz opreme, kjer pa se bojimo zapletov. Te investicije bodo znašale okrog 170 milijonov dinarjev. Hkrati že začnemo z izdelavo projektov za posodabljanje programov v TOZD Keramika in TOZD Specialni elementi ter na področju hibridov. Zelo verjetno pa se bomo lotili še druge faze investicij v TOZD Feriti in v Mikroelektroniki. S tem pa bomo realizirali naloge srednjeročnega načrta.

Znano je, da skoraj polovico vaše proizvodnje izvažate, na katere trge ste prodrli in kam bi še radi prodajali?

Res, nad polovico naših izdelkov izvažamo in ena naših najpomembnejših nalog je izvoz še povečati. Za nas pomeni izvoz nujno ekonomsko kategorijo, če hočemo ekonomsko poslovati. Če namreč hočemo dosežati rentabilne serije, je za nas domači trg premajhen in je izvoz življenjska nuja. Največ (okrog 80 %) izvažamo na Zahod in to v Anglijo, Zah. Nemčijo, ZDA, skandinavske države in v Francijo.

Predvsem je za nas izvoz na zahod zanimiv, ker je tehnološko in kvalitativno zahteven in s prilagoditvijo in uspehi na tem trgu sledimo najnovejšim dosežkom. Prej omenjene investicije pa nam bodo omogočile osvojiti še večji obseg zahodnega trga in večji asortiment naše ponudbe.

Povečali bi radi tudi izvoz v države SEV. Tu pa nastaja vprašanje vezane menjave, ker moramo v isti višini uvoziti, kolikor smo izvozili. Tudi v države v razvoju izvažamo. Te pa so predvsem zainteresirane za know-how posle in uvoz opreme. V tej smeri smo sodelovali pri indijski tovarni uporov, ki že pripravlja širitve in posodobitve. Sodelovali pa smo pri nekaj projektih tudi v Južni Ameriki.

Se bodo pri vas proizvodni programi z uvajanjem mikroelektronike spreminjali? Kako stojite s strokovnim kadrom za realizacijo vaših načrtov?

Z uvajanjem mikroelektronike se proizvodni programi naših TOZD ne bodo bistveno spreminjali, ker se še vedno rabi mnogo klasičnih elementov in njihova poraba pri finalistih raste. Pač pa se bo treba bolj prilagajati mikroelektroniki, to pa velja bolj za finaliste, kot za nas.

Strokovnega kadra imamo precej, pa vendar še vedno premalo. Zlasti zdaj rabimo vse več strokovnjakov, ko uvajamo profesionalni program. Sicer je v srednjeročnem načrtu zaposlovanja omejeno, nikakor pa to ne velja in ne sme veljati za strokovnjake. Predvsem bo treba povečati in pojačati razvojne službe in tehnološke oddelke po TOZD, kjer je čutiti največje pomanjkanje.

F. Kotar



Gojmir Blenkuš, glavni direktor IEZE.

Sicer pa smo se pripravljali že tri leta na tak dogovor, še preden nas je na to spomnil novi zakon. Šlo je namreč za to, da bi skladno z vloženim delom ustvarjali tudi vsak svoj prihodek in, da ne bi naše sodelovanje temeljilo zgolj na tržnem odnosu. Upam, da nam bo s samoupravnim sporazumom o dohodkovnih odnosih to v celoti uspelo.

Bernik: Veste, tudi prej, v kritičnih letih sta nam priskočili tovarni iz Žužemberka in Šentjernej s solidarnostno pomočjo in pokrili, kar ni dosegla cena izdelkov. Vendar je bilo to bolj videti kot neka miloščina in ne prihodek od našega dela. Tako smo pogosto ob začetku leta startali iz nič in nikoli nismo vedeli, s čim lahko računamo. Vedeti je namreč treba, da 90 % naših keramičnih izdelkov delamo za omenjena dva finalista in le 10 % za ostale. Tako smo v veliki meri odvisni od konjunkture TOZD Upori in Keramični kondenzatorji. S širitvijo, oz. večanjem proizvodnje bomo delali 30 % izdelkov za ostale kupce: Avalo, Specialne elemente, za Horjul in Elektromehaniko v Kranju. Začeli smo tudi z novim artiklom: sežigno ladjico za železarne, ki so jo doslej v Jugoslavijo izključno uvažali. Tako upamo, da bomo z novimi kupci in novimi izdelki povečali manevrski prostor in socialno varnost.

Farjan: Prav zdaj tudi vzpostavljamo dohodkovni odnos s Skupnimi strokovnimi službami. Škoda, da smo hkrati obravnavali delitev dela in stroške. Tako smo se preveč ustavili ob stroških in daleč premalo ob delitvi

TOZD ORODJARNA

**Pepca
Isakovič
gre v pokoj**



Te dni so delovni tovariši slovesno proslavili s cvetjem in darilom odhod Pepce Isakovičeve v pokoj. Pepca je bila v IEZE - TOZD Orodjarna zaposlena skoraj 9 let. Zaupala mi je, zakaj se je zaposlila: „Otroci so odrasčali in končevali srednje šole. Manjkalo pa je denarja. Zato sem morala v službo, da so otroci lahko nadaljevali študije. Zdaj so pri kruhu.“

Pepca je bolela že več kot dve leti. Vse to so posledice trde mladosti. Otrok revne primorske družine je bila. Oče je bil zaveden Slovenec, zato je izgubil službo. Pomanjkanje je spoznala Pepca že v otroških letih. Med vojno se je aktivno vključila v NOV in kot borka se je po vojni poročila z oficirjem. Živela je na raznih koncih Jugoslavije. Na koncu pa se mi je nasmejala: „Zaključila pa sem v Iskri, na katero imam najlepše spomine“.

KF

dela, kar je bistveno. Za nas v skupnih službah namreč opravljajo finančno službo, investicijsko, kadrovsko in še nekatere. Moram reči, da je taka kombinacija dobra, delo solidno in ekonomično. Moti pa nas nekaj služb, ki od njih dobimo malo, ali pa na primer: skupna orodjarna, v kateri imamo premalo prednosti in tako prihaja do zastojev. Mislim, da bomo z dohodkovnim odnosom uredili marsikak nesporezum, saj bo plačano ne le delo, ampak tudi solidnost in roki.

Kmetič: Dohodkovne odnose smo postavili tudi znotraj TOZD med sodelavci z novimi kriteriji osebnih dohodkov. Sistem nagrajevanja se je, kot povsod tudi pri nas rodil z bolečinami in krči. Mislim, da so bila prej nekatera delovna mesta predobro ocenjena in plačana, nekatera pa preslabo. Pri ocenjevanju smo skušali biti pravični in strokovni. Sam sem član ocenjevalne komisije. V njej so

ljudje vseh področij in vseh strok. Tako bomo za podobna in enaka dela enako nagajeni, seveda pa bo učinkovitost za vsakogar drugačna, pač po učinku dela.

Ni pa lahko biti pravičen in objektivni, zlasti pri nas, ko je zaradi nepriemnih prostorov mnogo vmesnih transportov, zlaganj in prelaganj in je pogostokrat težko ugotoviti, koliko dela in iznajdljivosti je kdo vložil v opravljene naloge. Sicer pa mislim, da se nam bo le posrečilo zgraditi primerne tovarno in tam bo marsikaka težava odpadla mimogrede.

KF

DOPIŠUJTE V ISKRO

TOZD FERITI: Kar dobro leto je bilo prekopano dvorišče za napeljavo centralne kurjave v novi Zmaj. Po enem letu pa so začeli jašek zapirati in tako ne bodo več Orodjarna, Feriti in Žarnice vsak na svojem otoku.

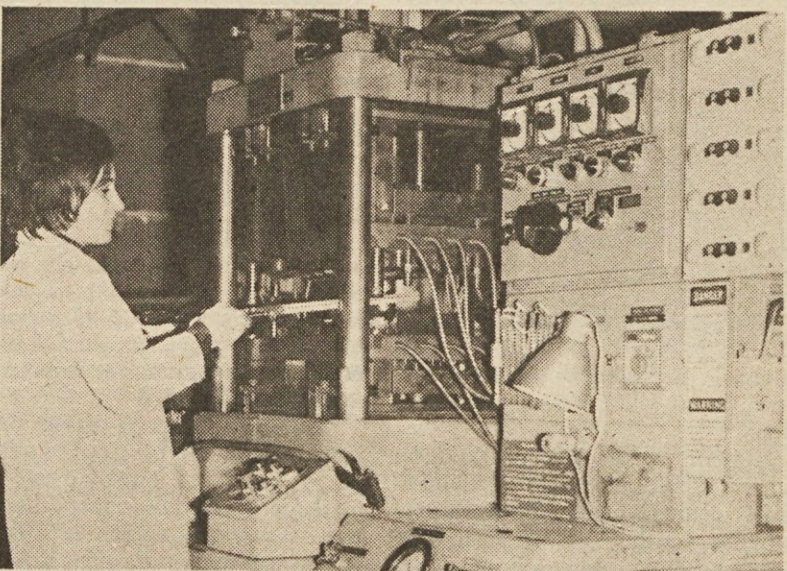


S kamero po TOZD

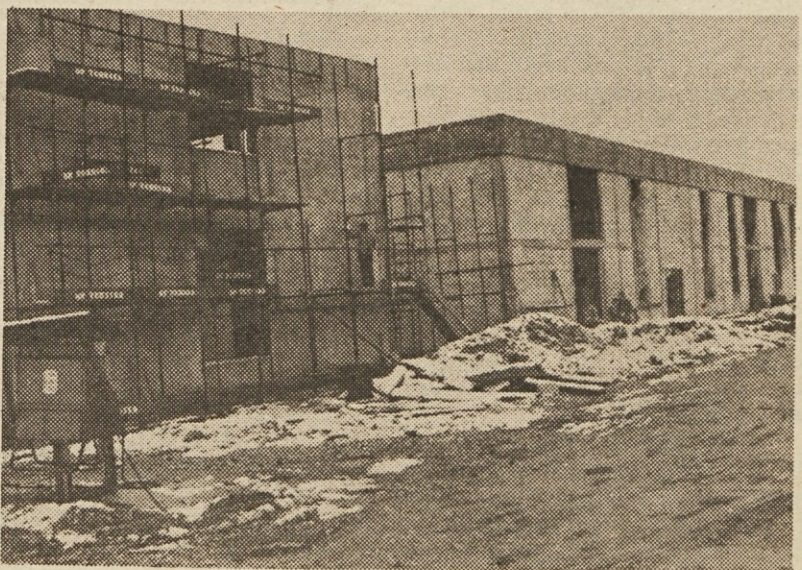
TOZD UPORI ŠENTJERNEJ: Mladinci so zelo aktivni in se povezujejo tudi z mladinsko organizacijo „na terenu“. Udeležili so se tudi srečanja mladih ob dnevu MDB.



TOZD SPECIALNI ELEMENTI: Na Kotnikovi so dobili v proizvodnji avtomat za stiskanje kontaktov za preklopniške. Ta avtomatizacija je velika racionalizacija za TOZD. Pri delu je Terezija Končar.



TOZD POLPREVODNIKI TRBOVLJE: Ena izmed velikih pridobitev in racionalizacij je avtomat za inkapsulacijo diod z epoksično smolo v 400 gnezdnem orodju. Dela hitreje, precizneje in ceneje kot prej „na roko“.



DO ZMAJ: Gradnja nove tovarne v Stegnah napreduje po predvidenem načrtu. Končanih je že precej montažnih del in avgusta meseca se bodo preselili v nove prostore. Slovesna otvoritev novih proizvodnih prostorov pa bo predvidoma 1. septembra letos.

TOZD KERAMIKA VIŽMARJE

DOHODKOVNI ODNOSI BODO MARSIKAJ UREDILI

TOZD Keramika v Vižmarjih je tipičen primer proizvodnje polizdelkov za porabnike - finaliste. Ker pa so tudi finalisti povečini Iskrine TOZD, bo zanimivo izvedeti, kako so uredili z odjemalci dohodkovne odnose. O tem so nam govorili Milan Bernik, predsednik DS, Jadran Fabjan, predsednik sindikata, Bojan Kmetič, predsednik ZSMS in direktor TOZD Valentin Kopač.

Kopač: Samoupravni sporazum o dohodkovnih odnosih s TOZD KEKO Žužemberk in Upori Šentjernej, ki sta naša glavna kupca, je tik pred podpisom. Skladno z Zakonom o združenem delu smo se dogovorili, da ne bomo le delili skupno ustvarjenega prihodka, ampak bomo skladno in potrebam ustrezno tudi investirali v opremo in zmogljivosti, v razvoj novih izdelkov, izpopolnjevanje tehnologije, skupno bomo oblikovali proizvodne načrte in prodajno politiko.



Bernik Milan, Jadran Fabjan, Bojan Kmetič in Valentin Kopač med razgovorom.

Veliko bo še treba izpopolniti

Pozitivni rezultat referendumu za sprejem pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke v Vrhnikih — od 119 delavcev, ki so v tej temeljni organizaciji zaposleni, je „za“ glasovalo kar 100 zaposlenih ali 84 % — je bila osrednja tema razgovora za okroglo mizo v Vrhnikih. Udeležili so se je direktor temeljne organizacije Viktor Mramor, sekretar OO ZK Lado Horvat, predsednica ZB Anica Črnc, sekretar TOZD ing. Franc Fefer ter Rudi Velkavrh, predsednik komisije za vrednotenje delovne učinkovitosti.

Vprašanje: Od kod izvira spodbuda in način dela v pripravah za sprejem

na tekoče obračunavanje.

Mramor: „Samo proizvodnja in prodaja nista zadosti jasen pokazatelj poslovnega uspeha temeljne organizacije — upoštevati je treba tudi sprotne stroške, ne samo realizacijo. Seveda pa je razumljivo, da zaposleni ne morejo naenkrat absorbirati vseh teh podatkov.“

Vprašanje: Nova merila, ki ste jih s pravilnikom sprejeli, so začetek dela za izdelavo kataloga del. Kaj pričakujete od te usmeritve?

Fefer: „Delokroge smo določili in ocenili — ne pa izmerili. Katalog del bo moral biti enoten v celi Delovni

strogem pomenu besede skoraj nima možnosti za razcvet. Naša oprema in celotna tehnologija je iztrošena in zastarela v tolikšni meri, da se je skoraj ne splača več obnavljati. Zlasti orodjarji pa bodo pri novi opremi imeli dosti dela tudi na inovacijskem področju — morali bodo prispevati vrsto rešitev, ki jih verjetno ne bo moč pobrati iz knjig.“

Vprašanje: Zaključek referendumu je bil uspešen. Kolikšen delež pa so imele pri tem družbenopolitične organizacije?

Horvat: „Družbenopolitične organizacije so bile s celotnim delom seznanjene in tudi dejavno vključene. Trudili smo se — in tudi uspeli — pritegniti čimveč žensk, ki v našem kolektivu prevladujejo. V naši temeljni organizaciji, ki je kadrovsko precej šibka — čeprav se položaj stalno izboljšuje — so „škrpale“ zlasti sindikalne skupine, ki dela niso opravljale dovolj resno. V prihodnosti se nadejamo vrste izboljšav, ki bodo v veliki meri pogojene tudi z boljšo kadrovsko strukturo.“

Stane Fleischman

DAN ISKRE

Izdelan program prireditve

V Škofji Loki je bil 19. aprila sestanek glavnega odbora za pripravo Dneva Iskre, ki ga letos organizira DO Industrija širokopotrošnih izdelkov, točneje TOZD Tovarna gospodinskih aparatov iz Reteč in TOZD Tovarna elektromotorjev iz Železnikov. Sestanka so se udeležili predstavniki vseh izvedbenih komisij, prisotni pa so bili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij SOZD Iskra.

Na sestanku so prisotni pregledali delo prireditvenega odbora, ki je pripravljala organizacijska dela — in program — v glavnem že v celoti izdelal, tako da je znan že celotni potek prireditve. Na predvečer prireditve 30. junija bo v galeriji na loškem gradu razstava likovnikov Iskre, v letnem gledališču na gradu pa bo kulturni večer kulturnih skupin iz Iskrinih temeljnih organizacij. Naslednji dan je predviden zelo široko in pestro zasnovan program prireditve. Nastopala bo

godba na pihala, po pozdravnih in slavnostnem govoru bo Iskrina pohodna enota razvila prapor, podelili bodo Iskrina priznanja in nagrade, prisotni pa bodo poslali tudi pozdravno pismo tovarišu Titu.

Poleg glasbe iz plošč bo na prireditvi igral tudi ansambel Slak, nastopal pa bo še pevski zbor in tamburaški ansambel Bisernica iz Reteč.

Vsak udeleženec bo prejel darilni paket s suho klobaso, ki bo letos zamenjala tradicionalni partizanski golaž, steklenico vina ali soka, predvidena cena za posameznika pa bo celoti okrog 120 dinarjev. Del teh stroškov bo posameznik kril sam, del pa sindikat.

Predvideni stroški prireditve so okrog 2 milijona dinarjev, o tekočih pripravah na prireditev pa vas bomo obveščali sproti.

SF



Udeleženci okrogle mize v Antenah: Mramor, Fefer, Horvat, Črnc in Velkavrh.

pravilnika, ki je bil na referendumu 20. februarja sprejet z zelo dobrim rezultatom?

Mramor: „Pravilnik, ki smo ga pred nedavnim sprejeli, je pravzaprav samo stopnica na poti uresničevanja Zakona o združenem delu. Tudi vzpodbuda izvira iz tega dokumenta, sistem, ki smo ga uporabili, pa smo izdelali v povezavi z Burojem za industrijski inženiring. Pri tem smo upoštevali določila iz sindikalne liste ter celotni postopek prilagodili sporazumu EK1.“

Brez Zakona o združenem delu bi verjetno prekrili prejšnji sistem, kar pa ne bi bila dolgoročna rešitev problema. Sedanji sistem je dosti bolj zamotan kot prejšnji, je pa tudi bolj objektivni. Zahteva širok krog angažiranih delavcev, v majhnem kolektivu, kakršen je naš, pa to seveda zahteva zelo velike izgube delovnega časa. Prav zaradi tega smo morda nekoliko skeptični o univerzalni uporabnosti sprejetega sistema — predvsem za manjše kolektive bi moral biti nekoliko drugačen, bolj prilagojen.“

Fefer: „Sistem, ki smo ga sprejeli od B II, bi moral upoštevati korekcijske faktorje predvsem za zaposlene s srednjo izobrazbo, ki je zelo slabo stimuliran.“

Vprašanje: Koliko zaposlenih je bilo pri pripravah za uvedbo novega sistema neposredno udeleženih? Kako pa so bili z delom seznanjeni ostali?

Mramor: „Imeli smo dve komisiji za vrednotenje zahtevnosti in učinkovitosti delovnih nalog, združevali sta približno 40 ljudi. Ostali delavci, ki niso neposredno sodelovali, pa so bili zelo dobro informirani na zborih delavcev. Obravnavali smo vse nejasnosti, izračunali celo nekaj čisto konkretnih primerov, tako da je sicer težko razumljiv sistem postal dostopen veliki večini. V prejšnjem načinu nagrajevanja si je vsak lahko sam izračunal višino osebnega dohodka — zdaj je to precej težje. Vendar pa menim, da to pač sodi v okvir začetnih težav, ki jih bomo v najkrajšem času premagali. Osnovna zahteva, ki se jo sedaj zavedamo vsi, pa je mesečni obračun učinka.“

Vsak mesec izplačujemo akontacije na osebne dohodke, sistem namreč predvideva tromesečni obračun. To je velika slabost, kajti neposredna uspešnost dela je „v kuverti“ razvidna šele čez tri mesece.“

Fefer: Odpraviti bo treba sedanjí način, da se dobro delo plačuje šele čez tri mesece — delavci to zelo moti in se bodo tega le težko privadili. Morda je preveč pesimistična napoved, da se tega verjetno sploh ne bodo privadili — tu bo potrebno preiti

organizaciji.

Horvat: „V našem kolektivu je zelo malo režijskih delavcev, zato „delovna mesta“ niso določena v starem pomenu besede — zgrabiti je treba tam, kjer je delo. Marsikje se zato delo prekriva — katalog bo zato precej težko natančno izdelati.“

Mramor: „Predvsem vodilni delavec mora stalno razširjati obseg svojega dela — nikakor ne more delati samo tistih opravil, ki jih ima zapisana v delovni pogodbi, kar je v skladu z njegovo izobrazbo. Delovne naloge v majhnem kolektivu niso enako obsežne in specializirane kot v velikih delovnih okoljih.“

Vprašanje: Kako ste pri vas uredili probleme v zvezi s prekrivanjem in opravljanjem nižje vrednotenih del?

Fefer: „Delovne naloge, žal, obsegajo tudi nižje vrednotena opravila, ki pa jih je za nemoten obseg proizvodnje treba opraviti.“

Mramor: „Trditev velja na vseh delovnih ravneh, nikakor ne zgolj v neposredni proizvodnji. Važen je predvsem skupno opravljeni obseg dela.“

Fefer: „Teža opravil za izračun osebnih dohodkov je na delu, ki prevladuje. Če nekdo vskoči na delo, ki je nižje vrednoteno od njegovega, se ga tudi tako plača. Problem je seveda prav v tem — navadno se višje vrednotenih del ne opravlja!“

Mramor: „Prej je bil delavec plačan samo po učinku, po številu kosov, ki jih je naredil. Z odpravo delovnega mesta se je seveda spremenil tudi kriterij. Dobili smo večje število faktorjev, ki vplivajo na končni dohodek. Gre predvsem za večjo odvisnost od poslovnega uspeha TOZD, seveda pa se trudimo izogibati taki skrajnosti kot je delitev še neustvarjenega dohodka.“

Prav tu pa imamo zopet težave, ki smo jih omenili že na začetku pogovora — stroški SOZD iz dneva v dan naraščajo, čeprav so splošne obremenitve vsak mesec enake — pri nas je sezonski značaj dela in prodaje, pri stroških pa se konstantno obremenjuje ne glede na uspeh na trgu, ne glede na dopuste itd. Čimprej bo treba oživiti in brezkompromisno vpeljati dohodkovne odnose.“

Vprašanje: Kako pa pravilnik opredeljuje inovacijska prizadevanja in uspehe?

Fefer: „Lani smo imeli en sam koristen predlog, tako da na prvi pogled izgleda, kot da inovacijska dejavnost pri nas ni zaživila. Vendar pa to ne drži popolnoma, ker smo majhen kolektiv. Vsak dan se rojeva nešteto drobnih izboljšav, ki pa že skoraj po pravilu sodijo k normalnemu delu in se vanj tudi brez večjih pretresov vklaplajo.“

Mramor: „Pravilnik omenja inovacijsko dejavnost, vendar le-ta pri nas v

TOZD TGA RETEČE

Sestavne dele izdelovati doma!

Razvojni in konstrukcijski oddelek TOZD Tovarna gospodinskih aparatov iz Reteč pripravlja vrsto manjših in večjih izboljšav na obstoječem proizvodnem programu, v pripravi pa je tudi nekaj popolnoma novih izdelkov, ki bodo po izvedbi, vloženi tehnologiji in uporabnosti na vrhu kvalitete podobnih aparatov. V prvi vrsti gre za mikrovalovno pečico, o kateri smo v glasilu že pisali, aparat, ki bo v sodobnem gospodinjstvu zaradi izrednega prihranka časa kmalu zelo iskan, pred nekaj dnevi pa je stekla proizvodnja novega kalorifierja, ki je po oblikovni in uporabni plati izreden hišni pripomoček.

Poglavitne razvojne naloge strokovnjakov v Tovarni gospodinskih aparatov temeljijo — poleg priprave aparatov v celoti — na težnji, da se čimveč sestavnih delov izdelata doma. Vse tovarne, med njimi tudi TOZD TGA, imajo z uvozom sestavnih delov veliko problemov, zato je želja, da bi se čimmanj uvažalo, seveda popolnoma na mestu. Res pa je tudi, da marsikaterega elementa ni moč čez noč izdelati v „lastni hiši“ — priprava vsake novosti, pa če je na videz še tako drobna, zahteva ogromno naporov in konstruktivnega povezovanja vseh služb temeljne organizacije. Razvojni-konstrukcijski oddelek temeljne organizacije iz Reteč, ki ima sicer nalogo pripravljati izdelke od idejne zasnove do poskusne serije, pri takem povezovanju nima težav — večje so z dobavitelji posameznih elementov in z oblikovalci, s katerimi marsikdaj ne uspejo najti skupnega jezika.

Razvojniki Tovarne gospodinskih aparatov pripravljajo vrsto novosti — gre za pripravo variantnih izvedb obstoječih proizvodov, ki so namenjeni domačim in tujim kupcem. Največ „friziranja“ bodo doživeli vgradni elementi, manj pa manjši izdelki, kjer gre razvoj predvsem v smeri domače proizvodnje plastičnih sestavnih delov.

Vsak nov izdelek mora dobiti — preden pride na tržišče — atest, za domačega kupca je to JUS, za inozemske pa odvisno od države bodisi nemški DIN itd. Ateste merodajnih standardov s katerimi mora biti izdelek usklajen, pa je pri sedanjí organiziranosti Iskrinega Instituta za kakovost in metrologijo zelo težko — če ne sploh nemogoče — dobiti. Tovarna je zato prisiljena, da pride do tujih atestov kakor pač ve in zna. To pa je za organizacijo, ki se s tem ne ukvarja profesionalno, zelo zahtevno delo. Želja po tujih atestih pa seveda še ne pomeni, da izdelki iz Reteč niso usklajeni z JUS normami.

V zvezi z nekaterimi aparati se dogovarjajo s črnuško ELMO. V kratkem naj bi pričeli s skupno proizvodnjo sestavnih delov, montaža pa bi še naprej potekala ločeno. Pripravljajo samoupravni sporazum o dohodkovnih odnosih med obema partnerjema, ki bi uzakonil višjo obliko gospodarskega sodelovanja med izmeničnimi nosilcema nekaterih proizvodov. Z rednim sodelovanjem naj bi po predvidevanjih pričeli že v drugi polovici leta, začeli pa bi predvsem z likalniki.

Štedilniki, ki v proizvodnem programu zavzemajo precejšen del, bodo doživeli precej sprememb in izboljšav. Dolgoročno je predviden razvoj popolnoma novega aparata z vsemi lastnostmi najmodernejših aparatov te vrste v svetu. Proizvodnja najmodernejšega izdelka iz družine štedilnikov CORONA je že v teku, pripravljajo pa tudi izvedbo celotnega plinskega šte-

dilnika ter vgreznih plošč. Sedanja zasnova bo dobila inačico, prilagojeno nemškemu trgu, razvijajo pa tudi vgrezno ploščo z vgrajeno fritezo itd.

Po realizirani investiciji, ki je sedaj v teku, bo prišla na vrsto temeljita sprememba predvsem na področju pečic in emajliranih vgreznih plošč. Hkrati s pripravo poskusne serije mikrovalovne pečice, ki naj bi predvidoma stekla konec letošnjega leta, se pripravljajo že tudi drugi model, močnejši in izboljššan. Poudariti velja, da je bil celotni razvoj za omenjeno pečico opravljen doma, kar je izredno velik dosežek. V novi pečici je predviden tudi najmodernejši mikroelektronski programator, v perspektivi pa bodo z mikroelektroniko opremljeni tudi štedilniki in ostale pečice. Taka zasnova se ujema s strateškim razvojnim projektom Iskre v celoti.

Precej pozornosti so namenili tudi razvoju cele vrste aparatov za toplotno pripravo hrane — v prvi vrsti so to opekači kruha, električni odprti žari itd. Na področju sušilnikov las velja

omeniti predvsem težnjo po vgrajevanju elektromotorjev s permanentnimi magneti. Takšna konstrukcija bo omogočila bistveno zmanjševanje teže aparatov pri enaki ali večji učinkovitosti.

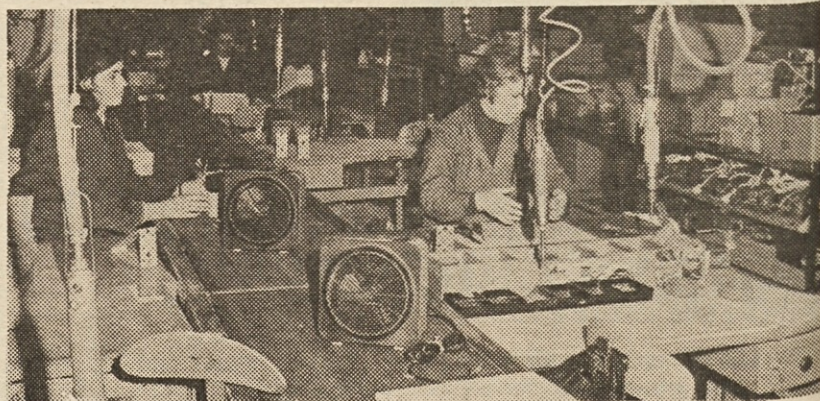
Izboljšali so že obstoječi sušilnik z asinhronskim motorjem moči 450 W — z istim motorjem vendar pa z izboljšanim pretokom zraka so dosegli možnost 550 W moči. Proizvodnja takega fena bo v kratkem stekla, opremljeni pa bodo z močnejšim grelcem.

Sušilnik za lase LEA z močjo 1000 W je v veliki meri izboljššan, tako da je dosežena večja zanesljivost delovanja, možna pa je tudi 1200 W izvedba.

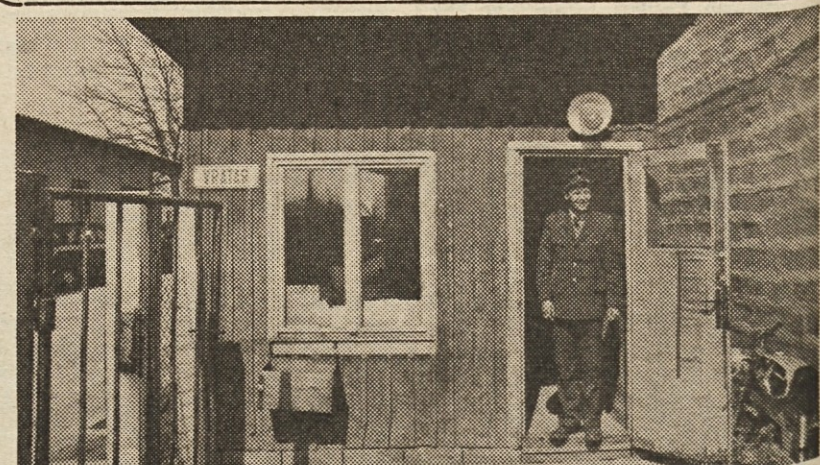
Aparat za kodranje las Figaro je sedaj narejen s plastičnim ohišjem. Taka izvedba bo omogočila izkoristiti proste domače zmogljivosti plastike.

Ob zaključku velja omeniti samo še željo konstruktorjev iz Reteč, ki menijo, da bi morali oblikovalci iz Marketinga bolj sistematično opozarjati tovarno na najnovejšo oblikovno zahtevo svetovnega in domačega tržišča, saj se zaradi slabega kontakta neredko znajdejo v položaju, ko je treba ukrepati „na horuk“ — to pa seveda ni pot, ki bi lahko na široko odpirala vrata tržišča. Dodati je treba, da ta kritika ne velja pavšalno, — prav pred kratkim je, npr., stekla proizvodnja aksialnega kalorifierja, ki se z obliko mirno lahko postavi ob stran najlepše oblikovanim izdelkom te vrste na svetovnem trgu.

Stane Fleischman



TOZD TGA. 19. aprila je stekla proizvodnja novega aksialnega kalorifierja, ki je v celoti sestavljen iz doma izdelanih elementov. Črno plastično ohišje, ki je obrobjeno z živobarvnim okvirom je plod uspešnega sodelovanja konstruktorjev z Iskrinimi oblikovalci. Izdelek stane v tovarniški trgovini približno 510 dinarjev, kupiti pa ga je moč v dveh izvedbah — s termostatom ali brez.



TOZD TGA. Vrtar v tej hišici se pritožuje, da se počuti kot oseba iz Valvasorjeve Slave vojvodine kranske. Lesen provizorij, ki je bil najnovejša predvojna pridobitev, gnije na vseh koncih in krajih, skozi spranje, ki jih je nešteto, pa vleče uspešneje kot skozi deset kalorifierjev najmočnejše izvedbe. Taka „reklama“ za domače proizvode pihalne in zamakalne izvedbe bo, upajmo, samo začasni „propagandni“ prijem — mogoče bo v naslednji investiciji okvirček tudi za sprejemno sobo s (čisto navadnim, ampak uporabnim) straniščem in mogoče še umivalnikom.

Prijetni akordi med tovarniškimi stenami

V četrtek, 20. aprila, se je v Iskri na Laborah končal 3. festival pevecv amaterjev iz Iskre „Iskra poje 78“. Organizirala ga je, tako kot vsa leta do sedaj, osnovna organizacija ZSM to-vame TEA.

Že takoj na začetku moramo poh-valiti organizatorje, za dobro zamisel, saj je organiziranje festivala vsekakor velik prispevek k odpravi kulturnega mrtvila, ki vlada v večini delovnih organizacij. Prav te vrste prireditvev pa pritegnejo veliko število obiskovalcev, ki si po napotnem delu želijo sprostit-



Nevenka Šfiligoj — prvo mesto po oceni žirije iz občinstva.

ve ob nezahtevni glasbi. Pa ne samo to. Mnogo je med našimi ljudmi takih, ki sicer dobro pojejo, pa vendar se ne bi nikoli odločili stopiti pred mikrofon, če ne bi bilo omenjenih prirediteljev. Tako pa se v okviru svojih sodelavcev počutijo sproščeni in trema tako kar hitro mine. To pa je tudi pogoj za kvaliteten nastop. Če pa se tu in tam najde še kakšen talent, ki se ga spleča angažirati na popevkarsko sceno, je namen takih prireditvev popolnoma dosežen.

Toda, vrnimo se k festivalu. V četrtek smo bili priča poslušanju prijetnih akordov, ki so odzveneli pred več kot 450 obiskovalci. Seveda so bili tu in tam „kiks“, ki pa jih v takšni prire-

ditvi lahko zlahka spregledamo. Letošnji debitantje festivala se resda niso kdove kako dobro odrezali, vendar zato ne smejo vreči puške v koruzo. Peti se pač ni moč naučiti čez noč. Izjema je kvartet Veseli šlosarji, ki so na festivalu peli prvič, sicer pa so že stari popevkarski mački, saj so prepevali in še pojejo v številnih zborih. Pri tem pa seveda ne smemo pozabiti zapisati, da so ti fantje prav zagnani in velikokrat prepevajo skupaj. Ne gre za kvartet slučajno rojen za naš festival, temveč za neko trajnejšo obliko. Drugo mesto strokovne žirije, ki si jo delijo s Čebulj Frenkom in tretje mesto žirije občinstva, jim bo dal gotovo nov elan in prepričani smo, da jih bomo prihodnje leto na našem festivalu ponovno srečali. Od debitantov so nastopili na festivalu še: Olga Polak, Vera Kavs, Andrej Krč in Jadranka Bezinović. Za slednjo je škoda, da se je tik pred koncem zapletla, saj je bil njen nastop zelo sproščen, kar bi ji omogočilo vidnejše mesto pri žiriji občinstva.

Stroga strokovna komisija, ki sta jo sestavljala skladatelj zabavne glasbe Vasja Repin in glasbena redaktorica na RTV Ljubljana ter pevka zabavne glasbe Meri Avsenak, se je odločila, da prvo mesto po ocenah strokovne žirije pripada Stanetu Marnu, ki je pel popevko Poet. Drugo mesto si delijo



Stane Marn — prvo mesto po oceni strokovne žirije.

Veseli šlosarji, ki so izvajali popevko „Le spomin deklica“ in Frenk Čebulj s skladbo Zdravka Čoliča „Pjevam danju, pjevam noču“. Tretje mesto pa si delita Bernarda Benček in Nevenka Šfiligoj. Bernarda je odlično interpretirala popevko „Samo nasmeh je bolj grenak“, Nevenka pa je poleg odlične interpretacije popevke „Bez tebe, bez ljubavi“ bila edina pevka na festivalu, ki je naštudirala še svoj nastop.

Publika v dvorani je glasovala nekoliko drugače. Prvo mesto s 93 glasovi je zasedla Nevenka Šfiligoj, drugo s 63 glasovi Stane Marn, tretje mesto pa so z 60 glasovi zasedli Veseli šlosarji.



Debitantka Jadranka Bezinović je za prvič kar dobro zapela.

V zabavnem programu je med drugim sodeloval tudi pevec zabavne glasbe Mirko Cetinski, ki je s svojim značilnim temperamentnim nastopom navdušil občinstvo, pa čeprav je bil to njegov takorekoč prvi nastop v Sloveniji. Ob tem se nam je porodila zanimiva misel, da bi bilo potrebno v bodoče organizirati več koncertov pevecv zabavne glasbe v organizacijah združenega dela, saj si jih delovni ljudje želijo.

Letošnji festival je za nami. Kljub kratkim rokom za pripravo festivala je potekal dokaj solidno. Vtisi, ki smo jih nabrali, bodo ostali, akordi, ki smo jih poslušali, bodo še dolgo časa zveneli v ušesih. Mi pa se bomo ponovno oglasili čez leto dni iz „Iskra poje 79“. Do takrat pa nasvidenje.

Miro Erzlin



Gost letošnjega festivala Mirko Cetinski je navdušil občinstvo.

Prebrali smo za vas

V svetu imamo danes celo vrsto knjig, ki več ali manj dokumentirano pričajo in pripovedujejo o zločinskih nacističnih SS organizacijah, gestapu, tajnih in policijskih službah tretjega rajha, njihovih voditeljih pa tudi o številnih izvrševalcih, ki so se s svojim zločinskim početjem tako v Nemčiji sami kot po okupiranih deželah zato vpisali na sezname vojnih zločincev. Nekaj izmed teh del imamo prevedenih tudi v slovenščino, vendar pa doslej takega sintetičnega, preglednega in z doslej neobjavljenimi dokumenti podpisanega podobnega originalnega slovenskega dela še nismo dobili, pa čeprav je prav delovanje tega dela nacističnega stroja na naših tleh med vojno pustilo usodne in tragične posledice.

Zato smo lahko tem bolj zadovoljni, ko je založba „Partizanska knjiga“ te dni izdala obširno, originalno delo na to temo pod naslovom „Nič več strogo zaupno“ v dveh knjigah in izpod peresa Karla Forteja-Marka Selina.

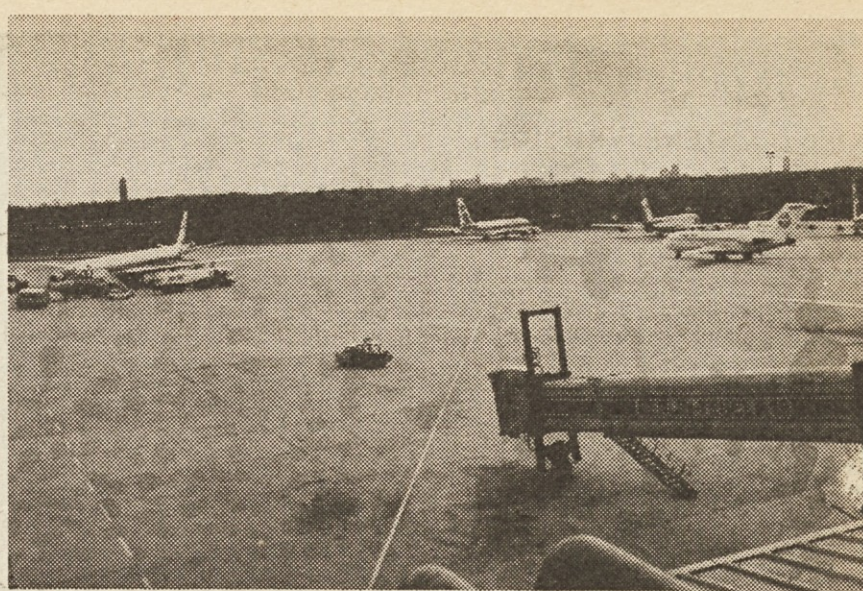
Več kot tisoč sto strani besedila, razdeljenega na tri dele, nam zares široko, poglobljeno in zlasti, kar je najpomembnejše, prvič iz doslej še neobjavljenega materiala, priča o tem, da je bila Slovenija med vojno še kako pod pritiskom nacističnih tajnih in policijskih služb, saj je bilo prav tu, sorazmerno z številom prebivalstva, največ obveščevalnih centrov in nacističnih policijskih postojank na vsem evropskem okupiranem ozemlju.

Omenili smo že, da je avtor razdelil svoje obširno delo na tri dele. V prvem delu pod naslovom „Kljukasti križ nad Nemčijo“ nam jasno in razvidno prikazuje vzpon nacizma v Nemčiji, njegov obračun z nemškimi komunisti in tudi z lastnimi pristaši v boju za oblast, pri čemer so seveda odigrale svojo vlogo tudi nacistične obveščevalne in policijske službe. Drugi del pod naslovom „Sodelovanje obveščevalnih služb rajha v Hitlerjevih osvajanjih“ pa nam podrobneje razkriva ves mehanizem in prizadevanja ter tudi določene začetne uspehe nacističnih tajnih in obveščevalnih služb pri osvajanju Evrope in začetku druge svetovne vojne, kjer so neposredno sodelovale v provokacijah za razplamtitev svetovnega požara. Omenjena dela sta objavljena v prvi knjigi. Tretji, najobširnejši del pod naslovom „Nacistične obveščevalne službe in njihova dejavnost pri nas“ pa je objavljen v drugi knjigi. Nemški, oziroma nacistični obveščevalni aparat si je v začetku s svojim delovanjem pri nas prizadeval predvsem razširiti nemški vpliv in zavarovati nemške interese na tem območju ter ustvariti okoliščine za popolno preobrazbo meščanskega sistema v jugoslovanski fašizem Stojadinovičevih zelenih srajc. Zaradi akcije komunistične partije in napredne jugoslovanske dejavnosti, ki je prekrizala nemške načrte za napad na Sovjetsko zvezo, mu to ni v celoti uspelo.

Avtor dalje ugotavlja, da so se po okupaciji nemške obveščevalne službe prvič v zgodovini svojega delovanja srečale z razsežnostjo in organizacijo vseljidskega odpora. Zato so morale spremeniti svojo strategijo in taktiko ter prilagoditi svojo organizacijo novim okoliščinam, kar je v začetku nevtraliziralo uspeh okupatorjevih akcij. Partizanska vojska je hitro organizirala svojo protiobveščevalno službo, ki je ob najširši podpori ljudstva najprej omejila akcije nemškega obveščevalnega aparata in ga na koncu tako rekoč potolkla do tal.

Posebna dragocenost te knjige pa je tudi v tem, da je znal avtor obilno faktografsko gradivo urediti v tekoče, marsikje celo napeto pripoved, podprto s številnimi, doslej neobjavljenimi dokumenti in priloženimi fotografijami ter skicami, kar seveda daje delu tudi ustrezno zgodovinsko, dokumentarno vrednost.

D. Ž.



Posnetek z berlinskega letališča Tegel.

Bili smo v Leipzigu

V Iskri je čisto natančno pisalo, da bomo šli v Leipzig na sejem v nedeljo ob 12. uri z Brnika. Mene pa je Uredniški odbor poslal tja s skupino Iskrašev. „Dobro pogledj, vse povprašaj in zapiši“, mi je ob slovesu resno zabil urednik. Ob enajstih v nedeljo sem že stal ob okencu v letališki avli. Potem se je pa začelo!

Vodnik Generalturista nam je razdelil rezervacije in nas napotil k pultu po vozovnice. Stali smo lepo v vrsti, kot se za predstavnik Iskre spodobi. Samo polglasno smo govorili. Pa je simpatična tovarišica za pultom zaklicala: „Skupina naj počaka, individualci naprej.“ Ubogali smo in spustili individuum naprej. Zvočnik je mrmral itinerarij, priganjal. Tovarišici za pulti sta nam spet naklonili šarmanten nasmešek in lakonično sporočili: „Petnajst vas ostane doma!“

Nič več nismo govorili polglasno. Pobrali smo torbe, bisage in ostalo ropotijo in



Na velesejmu sem srečal sekretarko Iskrinega predstavništva v Berlinu Elke Lischer, ki lepo pozdravlja vse slovenske sodelavce.

se različnim okusom primerno preklinjaje spravili v najtemnejši kot avle. Generalturistov vodič nam je hotel zatrjevati, da pravzaprav ni Generalturistov vodič ampak nekaj čisto drugega. Mislim sem, da se bo ob nabitem ozračju najmanj zablistalo, če ne še kaj več. Nato je šel vodič, ki ni bil čisto vodič — na „pogovor“ k Jatu. Pogovor je bil ocenjen z visokimi decibeli. Uspel je dobiti čez dve uri letalo ne za nameravani Frankfurt ob Meini, ampak za Zurich. No bomo pa šli v Švico in nato v Berlin. Uspelo je.

Polet nad našimi Alpami v prosojnem nedeljskem popoldnevu in pogled na koroška jezera sredi snega je nekaj edinstvenega. Že smo bili prek Italije in nad švicarskimi Alpami. Brezna, vršaci, vrhovi, deviški sneg in kanjoni. Nisem vedel, kam bi gledal. Nad vsem pa je kraljevalo sonce zgodnje pomladi. Že smo bili spet nad jezeri in končnov Zurichu. Živžavna pristajalnih stezah, prvi jumbo-jet in stroga carinska kontrola s slikanjem prtljage.

Med čakanjem na Panamericanovo letalo smo dve uri ogledovali kič in drugo po čakalnici. Tudi organizacijo naše poti smo pretresli. Tovariš iz Litije je menil, da smo tako precizno organizirani, kot bi šli peš na Brezje. Vodiča smo resno spraševali, če bomo šli v Berlin, čez Moskvo, ali prek Pekinga. Pri Generalturistu se nič ne ve. . .

No, končno smo se dvignili v oblake nad Švico in prišli na svetlo nad vzhodnim Berli-

nom. Pristali smo in se v avtobusu pridružili srečnim kolegom, ki so prišli po dogovorjeni liniji prek Frankfurta.

Berlin je odseval v lučeh. Postajalo je mračno in že smo bili skozi zahodni mejni prehod. Vzhodnoberlinski mejaši pa so bili bolj temeljiti. Dvakrat so pregledali potne liste, ugotovili identiteto, vrnili pasose, jih spet pobrali in po eni uri smo bili v Vzhodni Nemčiji. Tri ure nočne vožnje in dremanja nas je stalo, da smo prišli v študentski dom, kjer pa ni bilo enoposteljnih sob, kot je bilo dogovorjeno in plačano, niti ne večerje. Spet prekanje in velike hvalnice Generalturistu.

Nemški vodja naše skupine, ki nas je sprejel na srečo govoril angleško, ker se je izkazalo, da naš „ne čisto zaresni“ vodič ne zna nemščine. Nemci so organizatorji. Takoj so godrnjačem servirali pivo in po dveh skupaj miniaturno škatlico sardin s koščkom kruha, približno debeline časopisnega papirja.

Zjutraj pa na sejmi! Veličastna prireditelj je to. Ocenjevalci si niso edini, ali je to drugi, ali tretji po razsežnostih na svetu. Zlasti spomladanski je v centralnem delu pregled novosti v tehniki in v starih sejmskih stavbah v mestu revija dosežkov na področju široke potrošnje, igrač, knjigotrštva, znanosti in umetnosti vseh kontinentov.

Na jugoslovanskem press centru so mi povedali, da je to 8-4-to leto sejmov. Tovariš Rakočević pa mi je zagotovil, da na prvem sejmu ni bilo ne elektronike ne superavtomatike.

Sicer pa je Leipzig zaživel svoje sejemsko življenje širokih dimenzij sredi prejšnjega stoletja. Nastopiti na tem sejmu je za nasto-



Univerza Karl Marx.

jajočo zahodno industrijo pomenilo zagotoviti si vzhodna tržišča, zlasti rusko in avstrijsko. Sorazmerno z rastjo sejmov se je večalo tudi mesto in lahko rečemo, da je to pravzaprav sejemsko mesto, ki pa je v drugi svetovni vojni dobilo velike rane ob bombardiranju, ki se šele sedaj le počasi celijo.

Ima prek 600 tisoč prebivalcev, univerzo Karl Marx, več srednjih šol, lastno gledališče in opero. Leipzig je znan po Napoleonovi bitki, ko se je zadnjič pred konfinkacijo udaril z zavezniki — in bil poražen. Ostala mu je samo še Sveta Helena. V spomin na to veliko bitko so sto let pozneje

(Nadaljevanje na 12. strani)



Leipziška opera v centru mesta.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra—Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana.

Glavni urednik: Bogo Mohor, odgovorni urednik: Dušan Željenc, tehnični urednik: Janko Colnar — Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE) in Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Živahna dejavnost šahistov

Šahisti Iskre, ki so v svojem društvu povezani prek številnih sekcij v posameznih DO, oz. TOZD, delujejo v skladu s sprejetim programom, ki so ga sprejeli na letnem občnem zboru v januarju letošnjega leta. Najzanimivejše je bilo vsekakor XXXI. sindikalno moštveno prvenstvo mesta Ljubljane za l. 1978, v katerem je Iskra sodelovala s štirimi ekipami. Od 50 moštvo kolikor jih je sodelovalo v tem tekmovanju, se jih je 20 uvrstilo v republiški finale. Med njimi je tudi Iskra I., ki je tekmovala v 5. skupini. Iskra II., ki je po žrebu tekmovala v 4. skupini, pa je žal bila za točko in pol prekratka za vstop na republiški finale. Pa pogledajmo kdo so finalisti v posameznih skupinah in kakšne uspehe so dosegle Iskrine ekipe:

- I. skupina:
1. Železniško gospodarstvo Ljubljana — 27 točk,
 2. RTV Ljubljana I. — 24 točk,
 3. Zavod za statistiko SRS — 19 točk,
 4. IMP — 17 točk.
- Iskra v tej skupini ni sodelovala.

- II. skupina:
1. Slovenska filharmonija — 26,5 točk
 2. Klinika I. — 25 točk
 3. Metalka I. — 22,5 točk
 4. Dom JNA — 19,5 točk
- Iskra IV. je s 14 osvojenimi točkami zasedla 8. mesto. Posamezni igralci, vsi iz TOZD TELA, so zbrali naslednje točke: Kovač 4, Anžur 4, Grčar 3, Pergar 2,5, in Govednik 0,5 točke.

- III. skupina:
1. Yulon — 25 točk
 2. SPIZ — 24 točk
 3. Uprava inšpekcijskih služb — 23,5 točk
 4. Center, železniške delavnice — 23 točk
- Iskra III. je z 9,5 točkami dosegla 9. mesto.

- IV. skupina:
1. UJV — 25,5 točk
 2. Ljubljanska banka — 24,5 točk
 3. ZRMK — 22 točk
 4. SZDL I. — 20 točk
- Iskra II. je z 18,5 točkami dosegla solidno šesto mesto.
- Posamezniki pa so k temu uspehu prispevali takole: Špende 5,5, Jerina 5, Ajdinovič 3,5, Jereb 2,5 in Černe 2 točki.

- V. skupina:
1. RSNZ — ERC — 28 točk
 2. Delo — 26,5 točk
 3. Iskra I. — 26,5 točk
 4. Saturnus — 22 točk
- Uspehu Iskre I. so za vstop v finalno republiško prvenstvo pripomogli posamezni igralci takole:
- Kerec 6, Kumše 6, Butala 5, Šoukal 2, Sešek 2, Čopić 2 in Slokan 1 točko.
- Najboljši rezultat v tej ekipi je dosegel Butala, saj je vse partije dobil, medtem ko je Kumše izgubil le eno partijo in Kerec, ki je igral na prvi deski, je moral priznati premoč dvema nasprotnikoma.

Po končanem XXXI. sindikalnem moštvenem prvenstvu v šahu mesta Ljubljane za leto 1978 so se pričele borbe za pokal Maršala Tita. To tekmovanje poteka po švicarskem sistemu, to pomeni, da ekipa, ki z nasprotnikom izgubi, da slovo nadaljnjemu tekmovanju. Šahovsko društvo

Iskra je s svojo reprezentančno ekipo direktni finalist v republiškem merilu. V okviru Ljubljanske regije, pa sta srečo poizkusili tudi dve sindikalni ekipi Iskra I in Iskra II. Zaradi nesrečnega žreba, pa sta se, po zmagi v prvem kolu Iskra I: Predilnica Litija z rezultatom 4 : 0 in Iskra II : Prometni inštitut ŽG 2 : 2 (z zmagami na prvih dveh deskah), Iskra I in Iskra II srečali med seboj, kjer je Iskra I. z neodločenim rezultatom 2 : 2 prišla v četrt finale, tu pa je z Železniškim gospodarstvom nesrečno izgubila z rezultatom 3,5 : 0,5 in se tako poslovila od nadaljnjega tekmovanja za pokal Maršala Tita.

Tudi šahovsko življenje v posameznih sekcijah je bolj ali manj živahno. Med vsemi moramo vsekakor pohvaliti dve in sicer: šahovsko sekcijo TOZD TELA in sekcijo v DO Elektromehanika v Kranju. Obe prirejata redne vsakomesečne hitropotezne turnirje, poleg tega pa sta aktivni tudi v drugih oblikah šahovskega dela.

Šahovska sekcija DO Avtomatika TOZD TELA je organizirala I. moštveno medoddelčno šahovsko prvenstvo. Rezultat je naslednji:

1. STP I. 14, 2. Konstrukcija 13, 3. Kontrola 12, 4. STP II 11, 5. OMP 8,5 6. Vodstvo 1,5 točk.

To prvenstvo jih je opogumilo in se dogovarjajo za dvoboj z ekipo Razvojnega inštituta na vsaj 6 deskah. Dvoboj bo vsekakor izredno zanimiv!

PLANINSKI IZLET NA RATITOVEC

Planinska sekcija Kluba štipendistov SOZD ISKRA organizira v četrtek, 27. aprila 1978 enodnevni planinski izlet na Ratitovec — Soriška planina. Izlet bo vodil Tone Sazonov, ki bo poskrbel tudi za strokovno plat. V praksi bomo preizkusili in se naučili osnov orientacije, tehnike hoje, itd. Izlet bo nekakšno dopolnilo k predavanjem v klubu, seveda pa so vabljeni tudi vsi tisti, ki doslej predavanj niso obiskovali, in tudi planinci iz vrst zaposlenih v Iskri.

Odhod je ob 6.30 z rednim avtobusom (št. 9) z avtobusne postaje v Ljubljani za Škofjo Loko, Železnike. Potne stroške bo kriil Klub štipendistov. Povratak v večernih urah.

Poudarjamo, da bo izlet v vsakem primeru! V primeru slabega vremena bomo namreč „pod streho“ poslušali predavanje. Torej vabljeni v čim večjem številu!

Razpis letovanja v domovih Iskre

RAZPIS LETOVANJA V DOMOVH ISKRE

DUGI OTOK — POREČ — TRENTA

S celotno počitniško zmogljivostjo razpolagajo delavci Iskre pod enakimi pogoji, kot njihovi ožji družinski člani (mož — žena, otroci). Razdelilnik je vezan na število zaposlenih in na razpoložljive zmogljivosti. Rezervacije v sezoni (julij, avgust) bodo sprejemali sindikalni poverjeniki v TOZD, oz. DO, do 12. 5. 1978, zato naj se delavci obračajo direktno na imenovane sindikalne poverjenike.

SINDIKALNI POVERJENIKI ZA LETOVANJE

ELEKTROMECHANIKA
— IPT
— TEN
— Elektronika
— Vega
— MSO
AVTOMATIKA
— Orodjarna
ŠIROKA POTROŠNJA
— RA Sprejemniki
AVTOELEKTRIKA
ISKRA COMMERCE
ZMAJ
CAOP
DSSS SOZD Iskra
INVEST SERVIS

Kožar Rajko 064 22-221
Deršak Sonja 20-341
Oček Teodor 558-341
Komel Marija 74-016
Kotar Tine 311-455
Lužar Vinko 315-666
Tone Kastelic 320-441
Lampič Dušan 557-364
Stane Fleischman 064 61-981
Ljubič Branko 067 73-441
Branko Čermelj 065 31-121
Jamar Slavica 314-288
Brigita Krisper 313-288
Sidonja Smrdelj 324-261
Glavan Marina 324-261
Podlesnik Marjeta 325-587

Rezervacije za zmogljivosti izven glavne sezone ter proste zmogljivosti v sezoni po 15. 5. 1978, pa bomo sprejemali direktno na tel.: 325-587, 325-589, IISE — dejavnost za rekreacijo in letovanje

Ob vsaki rezervaciji je potrebno vplačati akontacijo v 30 % vrednosti aranžmaja.

DUGI OTOK

10. 6. do 20. 6.			izven sezone
20. 6. do 30. 6.			izven sezone
30. 6. do 10. 7.	1. 7. do 11. 7.	2. 7. do 12. 7.	sezona
10. 7. do 20. 7.	11. 7. do 21. 7.	12. 7. do 22. 7.	sezona
20. 7. do 30. 7.	21. 7. do 31. 7.	22. 7. do 1. 8.	sezona
30. 7. do 9. 8.	31. 7. do 10. 8.	1. 8. do 11. 8.	sezona
9. 8. do 19. 8.	10. 8. do 20. 8.	11. 8. do 21. 8.	sezona
19. 8. do 29. 8.	20. 8. do 30. 8.	21. 8. do 31. 8.	sezona
29. 8. do 8. 9.			izven sezone
sezona: 6 izmen,	izven sezone: 3 izmene		

POREČ

3. 6. do 10. 6.	izven sezone
10. 6. do 17. 6.	izven sezone
17. 6. do 24. 6.	izven sezone
24. 6. do 1. 7.	izven sezone
1. 7. do 8. 7.	sezona
8. 7. do 15. 7.	sezona
15. 7. do 22. 7.	sezona
22. 7. do 29. 7.	sezona
29. 7. do 5. 8.	sezona
5. 8. do 12. 8.	sezona
12. 8. do 19. 8.	sezona
19. 8. do 26. 8.	sezona
26. 8. do 2. 9.	sezona
2. 9. do 9. 9.	izven sezone

sezona: 9 izmen
izven sezone: 5 izmen

TRENTA

24. 6. do 1. 7.	izven sezone
1. 7. do 8. 7.	sezona
8. 7. do 15. 7.	sezona
15. 7. do 22. 7.	sezona
22. 7. do 29. 7.	sezona
29. 7. do 5. 8.	sezona
5. 8. do 12. 8.	sezona
12. 8. do 19. 8.	sezona
19. 8. do 26. 8.	sezona
26. 8. do 2. 9.	sezona

sezona: 9 izmen
izven sezone: 1 izmena

CENIK ZA

kompletne penzione

DUGI OTOK

POREČ

TRENTA

	odrasli	otroci do 8 let	odrasli	otroci	odrasli	otroci
sezona	100,00	70,00	110,00	77,00	100,00	70,00
izven sezone	75,00	52,50	82,50	58,00	75,00	52,50
lastni šotor						
zemljišče Iskre	80,00	59,00				
tuje zemljišče	85,00	64,00				

IZ TEKMOVALNEGA PRAVILNIKA za VII. turistični avtorally SOZD Iskra 1978

VII. turistični avtorally ISKRA bo pod pokroviteljstvom temeljne organizacije združenega dela ISKRA TELA — AVTOMATIKA, Savska cesta 3, Ljubljana, dne 20. maja 1978, s štartom in ciljem na parkirnem prostoru ISKRA TELA, Savska cesta 3.

Avtorally Iskra je sestavljen iz:

- a) tehničnega pregleda vozil udeležencev
- b) spretnostne vožnje
- c) ocenjevalne vožnje v skupni dolžini cca 150 km
- d) 3 prehodne kontrole
- e) 2 časovne kontrole
- f) streljanje — voznik in sovoznik
- g) reševanje testov o Dražgoški bitki
- h) nakup razglednice
- i) stojalo — dotik
- j) spretnostna vožnja
- k) spretnostna vožnja

Pravico do udeležbe na avtorallyju SOZD Iskra imajo vsi člani kolektivov SOZD Iskra, ki imajo ustrezno vozniško dovoljenje. Posadko v vozilu tvorita voznik in sovoznik — tekmovalni par.

Za sovoznika ni nujno, da ima vozniško dovoljenje, ali da je član SOZD Iskra. Tekmovalci lahko tekmujejo samo v pripadajočem razredu, za katerega imajo vozilo, v višjem razredu ne morejo tekmovalci iz nižjega razreda. Pri opravljanju spretnostne vožnje mora biti v vozilu samo en član posadke (voznik)

Ženski razred — v ta razred so zajeta vsa vozila brez določenih ccm. Pogoji za prijavo so isti kot za moške tekmovalce, razen pripadajoči ženski razred.

Pri prijavi morajo vsi tekmovalci položiti kavcijo 100,00 din, katera se vrne na cilju avtorally-a. V kolikor tekmovalec odstopi od tekmovanja se kavcija ne vrne.

Tehnični pregled vozil bo v soboto, 20. maja 1978, od 7. do 8. ure zjutraj na parkirnem prostoru Iskra TELA, Savska cesta 3, Ljubljana. Pri tehničnem pregledu morata biti navzoča voznik in sovoznik.

Voznik mora pri tehničnem pregledu predložiti naslednje dokumente:

- a) veljavno prometno dovoljenje
- b) veljavno in ustrezno vozniško dovoljenje
- c) veljaven karton tehničnega pregleda.

Vsi udeleženci rallyja SOZD Iskra morajo med vožnjo strogo upoštevati vse cestne prometne predpise, posebno omejitve hitrosti pri vožnji skozi naselje.

Na tehničnem pregledu dobi vsak tekmovalec kontrolni karton, ki ga mora imeti ves čas vožnje — tekmovanja s seboj. Izguba kontrolnega kartona povzroči diskvalifikacijo.

Na vseh časovnih in prehodnih kontrolah mora tekmovalec predati svoj kontrolni karton funkcionarju kontrole, da mu ga le ta potrdi, overi ter vnese vse potrebne podatke.

Tekmovalno vozilo sme pripeljati v zono Č.K. v trajanju regularne idealne minute, ki si jo je tekmovalec izračunal v K.K. sam.

Regularna idealna minuta je čas, vpisan v K.K. in traja 59 sekund, to je do naslednje polne minute. Regularna minuta (semafor).

Primer: od 8. ure 30 minut in 00 sekund do 8. ure 30 minut in 59 sekund = 8 ur 30 minut.

Tekmovalec zamujenega časa, zakasnitve, v naslednji etapi ne more nadoknaditi. Tekmovalec, ki zamudi skupno več kot 30 minut je diskvalificiran.

Seštevek vseh K.T. je rezultat, dosežen na tekmovanju. Zmagovalec je tisti, ki je dosegel najmanj kazenskih točk. Razglasitev uradnih rezultatov in podelitev priznanj bo 20. maja 1978, eno uro po končanem tekmovanju v Iskri — TELA — obrat družbene prehrane.

Vsi tekmovalci prejmejo na startu spominski obesek. Najboljši v posameznem razredu dobijo kolajne, prve tri uvrščene ekipe prejmejo plakete.

Start spretnostne vožnje bo pred ISKRA TELA, Savska cesta 3, Ljubljana ob 8,00 uri z vžganim motorjem. Prepreko odstrani in ponovno namesti voznik do cilja spretnostne vožnje. V vozilu je samo voznik. Cilj spretnostne vožnje je, ko voznik prevozi ciljno črto z zadnjimi kolesi (osjo).

Prehodna kontrola na spodnjem Brniku (Aerodrom) na P.K. voznik žigosa kontrolni karton. Kontrola na desni strani ceste.

Časovna kontrola v Lipnici pred Kropo Iskra Mehanizmi. Po zaključku prve etape tekmovalci ponovno štartajo po 1 urnem postanku po vrstnem redu štartnih števil

a) Med postankom voznik in sovoznik streljata z zračno puško, ki jo priskrbi prireditelj. Streljata voznik in sovoznik, brez preizkusnih strelav (kontrolni karton in osebni dokument).

P.K. Dražgoše — pri spomeniku rešujeta teste o dražgoški bitki — voznik in sovoznik (kontrolni karton in osebni dokument). Nakup razglednice.

P.K. Iskra Labore — spretnostna vožnja z vžganim motorjem. V vozilu je samo voznik. Cilj spretnostne vožnje je, ko prevozi ciljno črto z zadnjimi kolesi (osjo).

P.K. Iskra Labore — na parkirnem prostoru bo stojalo z žogo. Pri dotiku stojala morata biti v vozilu voznik in sovoznik

Č.K. Iskra — TELA — Tekmovalci lahko vozijo skozi cilj Č.K. predčasno, ker se jim šteje regularni čas (minuta)

Spretnostna vožnja na parkirnem prostoru tovarne TELA.

Med opravljanjem spretnostne vožnje starta voznik z vžganim motorjem. Pri štartu mora imeti voznik okna in vrata zaprta, kakor tudi med vožnjo spretnostne vožnje, v vozilu je samo voznik. Cilj spretnostne vožnje — ko voznik z zadnjimi kolesi prevozi ciljno črto oz. osjo.

Pravila in naloge voznika so enake za vse spretnostne vožnje.

1. zakasnitev prihoda na T.P.
 - do 30 minut 30 KT
 - preko 30 minut diskvalifikacija
2. Izguba startnih števil po komadu 10 KT
3. Prezgodnji ali prepozni prihod v ČK za vsako minuto 60 KT
4. Vsaka neopravljena ali netočno opravljena preizkušnja + točke zadnjega v razredu 10 KT
5. Vsaka začeta sekunda na spretnostni vožnji 1 KT
6. Nepravilno postavljena prepreka 30 KT
7. Podrt kegelj na spretnostni vožnji 10 KT
8. Neprevožena črta v garažo 10 KT
9. Povožena opeka po komadu 10 KT
10. Neprevožena ciljna črta z zadnjimi kolesi (osjo) 10 KT
11. Nedotik stojala ali prevrnjena žoga 30KT
12. Za vsak krog odstopanja od centra (10) pri streljanju z zračno puško 1 KT
13. Nepravilno rešen odgovor pri testih (50) 5 KT
14. Odprta vrata ali okna pri spretnostni vožnji ali pomoč tujega 50 KT
15. Nepotrjena P.K. in Č.K. diskvalifikacija
16. Zamuda na P.K. in Č.K. več kot 30 minut diskvalifikacija